

Szent György napja az Országzászlónál
(Kántor Géza felv.)

XXI. ÉVF., 17. SZ.

ÁRA **30** FILL.

1940. MÁJUS 15.

Magyar Cserebész

**AKAD-E ISMERŐSÖD,
AKI MÉG NEM ELŐFI-
ZETŐJE LAPUNKNAK?**

*Sürgösen segíts rajta, szervezd
be előfizetőink táborába.*

Másféltre

(1939 szept. 1-től 1940 decemberig)

csak **3.95 pengő** a

Magyar Cserkész

*(A már megjelent számokat póllólag
rögtön megkapod)*

Csekk: „31.428”

UJABB CSERKÉSZKÖNYVEK

FIUKNAK:

VEZETŐKNEK:

Minden magyar
cserkész szá-
mára
nem-
csak
próba-
pont, de
szükséglet is.
Írta: Szurmay
Tibor vezérkari
százados, cs. törzstiszt.
Rengeteg ábra és
32 színes műmelléklettel

ÁRA **2.60**

Május 1-ig előfizetőknek 2 P

Rendeljünk a 34383. sz. csekk lap hátán!!!

Cserkészbolt

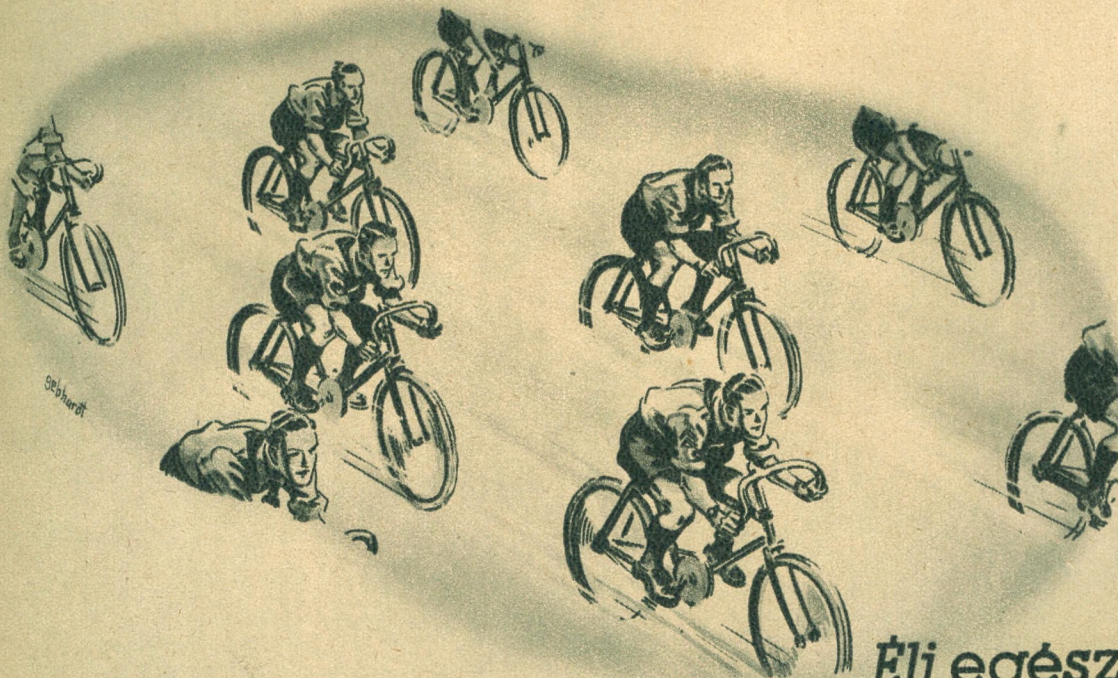
B U D A P E S T, V, NAGY-SÁNDOR UTCA 6,
VIII, RÁKÓCZI UT 67. SZÁM
D E B R E C E N, FERENC JÓZSEF UT 26. SZÁM

II. Bővített és
átdolgozott ki-
adás. — Tá-
bortüzek,
ünnepé-
lyek, elő-
adások ren-
dezé-
sénél
kül-
özlö-

hetetlen.

Írta: Dr Tegzes
László, cserkész
csapatfőnök

ÁRA **2.60**

**Élj egészségesen,
étkezz mértékletesen,
igyál Kneipp malátakávét!**

MAGYAR CSERKÉSZ

XXI. ÉVFOLYAM, 17. SZÁM
ELŐFIZETÉSI DIJ: EGÉSZ ÉVRE 3 P
EGYES SZÁM ÁRA 30 FILLÉR

SZERKESZTI:
DR. SZTRILICH PÁL

1940. MÁJUS 15.
MEGJELENIK A HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN
CEKKSZÁMLA: 31.428

Cserkészek Szent György ünnepsége Budapest

A Magyar Cserkész Szövetség I. és IX. kerülete április 28-án megkapó ünnepség keretében hódolt a cserkészek védőszentje, Szent György szellemének, a lovagi eszmék maradéknélküli megtestesítőjének, akinek emlékét az egész világon ünneplik.

Verőfényes vasárnapra ébredt Budapest. Korán reggel cserkészcsapatok vonultak fel az utcákon, kis zöldsapkás farkaskölykök, darutollas kiscserkészek, majd árvalányhajas kalapu cserkészek, szebbnél szebb csapatzászlók alatt. Sok csapatnak van zenekara, ezek zeneszóval menetelnek a Szent György ünnepség színhelyére, a Szent István Bazilikához. Frissen, délcegen lépkednek „Magyarország kicsiny katonái”. Budapest környékéről is jönnek csapatok, Esztergomból 25 tagú kerékpáros díszküldöttség érkezett, hogy koszorút helyezzen Szent György szobrára.

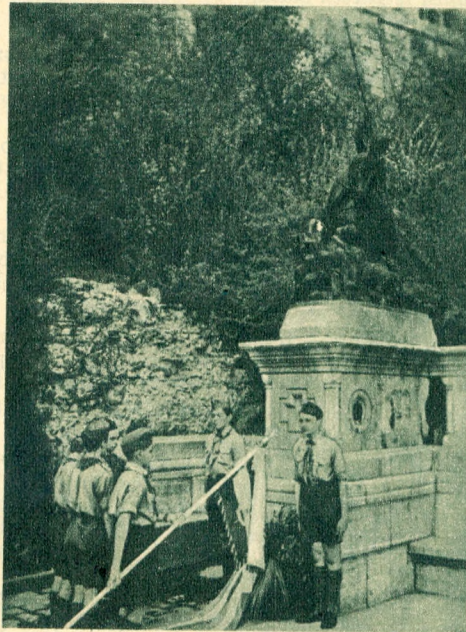
A hatalmas méretű Szent István Bazilika körüli utcákban gyülekeznek a cserkészcsapatok, ahonnan hatos sorokból álló menetoszlopokba fejlődve érkeznek a Bazilika előtti térségre, ahol Nemere János ker. vezetőtiszti veszi át a vezényszót s mintaszerű pontossággal irányítja az ünnepség rendezését.

A Bazilika feljáratának lépcsőiről nézve színpompás kép fogadja a szemlélőt; boldogan nézzük a nyílegyenes sorokban felállott csapatokat, az árvalányhajas mezőket s a lépcső két oldalán felsorakozott zászlóvivőket, amelyek mint tavaszi virágfűzér veszik közre a közepén felállított táborigyűjtőt.

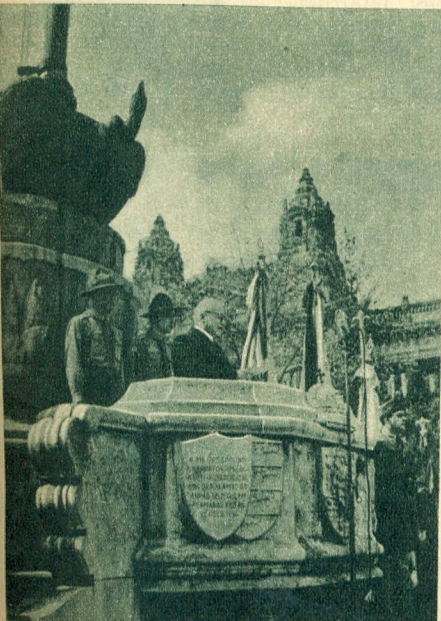
Az óra 8-at mutat s a hatalmas téren 6000 cserkészt kapcsol össze a Szent György lovag iránti tisztelet s hódolat. Ott van gróf Teleki Pál mi-

Teleki Pál gróf miniszterelnök, tb. főcserkész tiszteleg a csapatok zászlóinak, mellette Witz Béla prépost, tb. elnök

A budavári Szent György szobornál dísz-
őrség áll

P. Brisits Frigyes az országzászló talapzatáról a Szent György nap ünnepi beszédét mondja

niszterelnök is a magyar cserkészet többi vezetőjével együtt, akik az oltár előtt foglalnak helyet. A misét Witz Béla prépost, tb. elnök mondja fényes segédlettel. „Vigyázz!” I. kúrtszó jelzi a szertartás kezdetét és a végtelen boltívek — az Isten szabad öge — alatt ezek és ezek ajkán felcsendül az ének, a legszebb imádság „Ah, hol vagy Magyarok tündöklő csillaga...” Első királyunkat, Szent Istvánt dicsőítjük ebben az éneken és így az ünnepély át van szöve a szent király dicső emlékével is. Lenyűgöző látvány, amint Urfelmutatáshoz egyszerre ereszkedik térdre a lilomos Szent György lovagok ifjú serege. Ez a cserkész fegyelmesség. A mise végén mindnyájan áldásban részesülnek.

Amint befejeződött a Bazilika előtti szertartás, a legnagyobb rendben megkezdődik a budapesti cserkészek felvonulása a szabadság-téri országzászlóhoz, a Szent György ünnepség további részének megtartására.

A hatalmas menet a cserkészcsapatzászlók sora nyitja meg, amelyet követnek a kerékpárosok, majd a csapatok, közben egy-egy tengerészsapkás vízi csapat és egy-egy zenekar pattogó indulókat és dallamos cserkésznotákat játszva, amelyekre jól lehet menetelni.

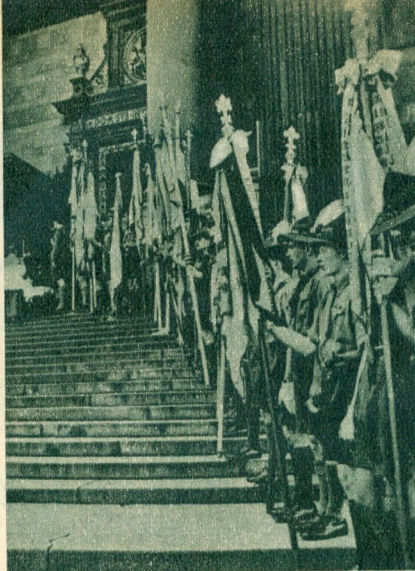
A felvonulás a Vilmos császár út—Alkotmány utca—Kossuth Lajos tér—Szabadság tér útvonalon halad.

Ilyen szép, egyöntetű, katonás felvonulásban ritkán van része az embereknek s akik végignézték, mindannyiuknak nagy gyönyörűségére szolgált és ennek gyakran is adtak hallhatóan kifejezést, mondván: „Hej, de szépen menetelnek, nem csoda, hiszen magyar cserkészek!” A menetelő kiscserkész bensőjében pedig megszólal egy hang: igen, érdemes volt lelkiismeretesen megtanulni a rendgyakorlatokat, mert csak így lesz egyöntetű, cserkészszerű csapatunk, körzetünk, stb. megjelenése. Ez az egyöntetűség vonatkozik az öltözetre is.

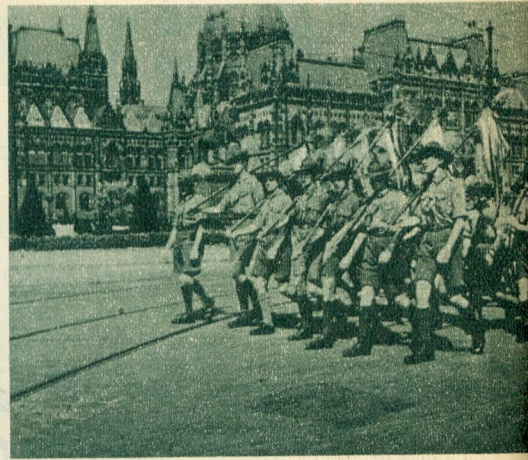
Bármilyen hosszú volt is a cserkészmenetszázadok vége, mégis csak beérkeztek az Országzászló elé — betöltve itt is a hatalmas térséget — és kezdetét

Szentmise a Bazilikánál. Cserkészcsapatok az Urfelmutatás alatt

Cserkészcsapatok sorfala a Szent István Bazilika lépcsőin

Cserkészcsapatok menete az Országház-téren

vette a Szent György ünnepség. A Himnusz fenkölt hangjai zárták be az őrsváltást. Ilyen nagyméretű cserkész-őrsváltás még nem állt őrt az ország felárborra engedett zászlajánál, hogy hitet tehessen a nemzetépítő jómunkára és a jövődjő Nagymagyarország mellett. A cserkészindulótól visszhangzott az óriási Szabadság tér. Az ünnepi beszédet P. dr. Brisits Frigyes ciszterci gimn. igazgató, tanügyi főtanácsos mondotta:

Minden magyar fájdalom és az egyetlen magyar remény szent helyéről köszöntelek, édes Cserkész Testvéreim! Megremeg a lelkem, ha arra gondolok, hogy idejöttetek, ahol a magyar zászló verőfénye e szobrok néma kinján vívódik s ti, akik az élet májusi igézetében álltok, itt, a történelem őszének megtorpant léhangulatával találkoztok össze. De ebben az ellentétben mégis van valami fájdalmasan gyönyörű és nagyszerűen magyar.

Fiatalnak lenni mindig azt jelentette s ma inkább, mint valaha, hogy kigyulladni, mint a napsugár az égen, új keletté válni s újra értelmezni és kifejezni a világot.

A régi magyar nemzedékeknek öröm volt a világosság olaja. A Tiédnek a fájdalom halk és magányos könnyecséppje. A régi idők ifjúságának egy útja volt: a mindig teljesebben megjődjő holnap. A Te utad keletje: Egy, amely vérből, rögéből, hagyományból, szellemből való, azért, hogy ne tudj felejteni, mert emlékezet tartja össze a világot s egy másik, amely küzdésből, homályból, a történelem északajából, fényvesztett napokból és bujdosó fájdalomból való, hogy egyszerre tudj lenni: múlt és jődjő, bölcsődal és feltámadási himnusz, egy darab szenvedő, de meleg, szent föld, ahová a történelem bujdosó, de kiengesztelt géniusza magára talált pihenéssel le tudjon szállani.

... Megérted-e azt, hogy mit tesz ma és hogyan kell magyarnak lenned. Neked ma egyetlen és minden kötelességed az, hogy megmélyülj a nemzet szenvedésében és ebből a legdrágább anyagból építsd fel az életedet. Ne légy a magyar történelmi lét Hamletje, ne pusztítsd szét a cselekvés erejét magadban terméketlen kérdéseken. Aki van, az legyen. Aki él, az cselekedjék. Akinek itt kell lennie, az alázatos öntudattal vezesse a történelmet és dolgozzék rajta. Mérhetlen szakadékokba zuhanunk, ahol szinte irracionális örönpiharok sodornak magunk körül mindent. Nekünk innen, ebből a mélységből csak egy világtájunk van: jődjél. Cserkészek, halljátok ajkatoknak sorsszerű értelmét: Fiúk, fel a fejfel!

... Megértitek-e, drága fiaim, hogyan kell szépséggel megtelíteni a történelem intő szavát! Összeborulni és mindörökké egynek lenni és soha, soha szét nem szakadni és széllazulni.

... Hasonlíts a magyar fához: a fák hűséges ősök. Hasonlíts a magyar vízekhez: nem felejtik el és nem tévesztik el útjukat. Hasonlíts a magyar földhöz: a történelem szédülni nem, csak láthatatlan mélységbe tudja tiporni a szívet és termékenységet. Hasonlíts a magyar hegyekhez: igaz, sok rajtuk a rom, de tudnak hallgatni és nem vesztik el magasságukat és mindig messihs lehet róluk látni. Hasonlíts a magyar harangokhoz: Istenből Istenig lengenek, a földön végigszántanak, de nem maradnak lenni, nem válnak porrá, sárrá, izzáppá, szárnyalás az örömjő.

Fiúk, izmos karotokban és dalos szívetekben megértitek-e ezt a legszentebb feladatot?

Az ünnepi beszéd után a cserkészek elénekelték nemzeti imánkat, a Szózatot. Nemzeti imánk mintegy előkészület volt az ünnepség legmeghatottabb részéhez, amikor is Privoszky Lajos, a budapesti cserkészkerület elnöke az Országzászló talapatáról megindítja kegyeletteljes szavak kíséretében az esztergomi kerékpáros cserkészküldöttséget a budavári Szent György szoborhoz. Harsány kúrtszó hangjára „Vigyázz”-ba merevedik az ifjú Szent György lovagok óriási serege, felvonulnak a derék esztergomiak s a kerékpársort hatalmas babérkoszorút vívjő kerékpáros cserkész nyitja meg, elindulnak, hogy letehessék a szobor talapatára a magyar cserkészzet hódolatát.

Díszmenet zárja le az ünnepséget. Feszes díszlépésben vonulnak el a csapatok zászlaik alatt az országzászló előtt felsorakozott tb. főcserkész, Teleki Pál gróf, a Cserkészszövetség és budapesti cserkészkerület vezetői előtt.

A cserkészek egy felejthetetlen ünnepség emlékével hagyták el az ünnepség színhelyét s a Szabadság teret s tértek otthonaikba, de a kis cserkészlelkében mindenütt kigyulladtak a tiszteletnek, emlékezésnek lángjai, hogy ennél a lángnál legyen izzó lelkük és acélos izmuk a jődjő kis Szent György lovagjainak!

A cserkészenekarok szebbnél szebb cserkésznótákat és indulókat játszottak

Felvirágozott cserkészbottokkal tisztelegnek a fiatal Szent György lovagok

Az esztergomi cserkészek kerékpáron jőttek fel városukból, hogy koszorút helyezzenek Szent György szobrára (Kántor Géza felvételei)

Raguzától Cattaróig

(10)

(KERÉKPÁRRAL A BALKÁNON)

Szikár, csunyaarcú és végtelen lomposak az emberek, jellegzetes fekete vászonnadrágjuk összeviszva van csavargatva a lábukon s térdig ér és ott bugyban végződik. Ezt a nadrágot belegyúrik valamilyen vastag gyapjúharisnyába, fekete bocskort húznak a lábakra. Ingük már csak éppen hogy rajtuk van, a vastag sál a derekuk körül és abban a hosszúszerű pipa és tőr. A fejükön már fez van, nagy fekete bojtjal. Az itteni mohamedánok a bogumilek utódai, akiket a XV. században a római katolikus egyházból kirekesztettek s tízezerszámra vándoroltak át a Balkánra és felvették az iszlám hitét. Vakbuzgó emberek. Szabályos mecsetjeik vannak, köröttük bóbiskoló mohamedán papokkal, a temetőjük is nagyon érdekes. Ami az első meglepetést illeti, már az is elég. Olyan kopár, száraz a temetőkert, mint az emberek házatája. A mohamedán, ha egyszer elhantolta halottját, már nem törődik vele, itt nincsen Halottak napja! Érdekesek a fejfák, ha virágcsokor van rajta, vagy háromszög, akkor nő fekszik a síremlék alatt; ha zöld csik van keresztülhúzva a fejfán, akkor az illető rangos valaki, hadzsi, mert már Mek-kában járt; amelyik fejfán meg turbán van, az bizonyosan férfi volt életében, még pedig a bátrabbakból való, mert az a jelvény csak a házasoknak járt ki, a nőtlen emberek sírján fez van kifragva.

Az igazi benszülöttek nem mohamedán vallásúak és ez a különbség mindenben meglát-szik.

Grudában nem sok időt töltöt-tünk, mert szeret-tünk volna este előtt kijutni a völgyből, de nem tudtunk, mert a völgy vége felé járván, egyre emelkedni kez-dett az út, me-gint nagyon rossz lett, felfelé tolni kellett, lefelé meg nem lehetett jön-ni a gödrök és a rengeteg kavics miatt. Elnéztük pihengetés köz-ben a dolgozó asszonyokat. Emb-ert itt nem lát-tunk dolgozni. Azok is kint vol-tak a földön, de egy fa alatt hű-söltek.

Egy ilyen pihe-nő férfihoz oda-mentünk. Valami 35—40 év körüli lehetett. Felesége és lányai amott szántottak vala-mi pihent földet. Őmaga csendesen kártyázgatott.

Tőle nem mesz-sze egy bölcső volt, annak egyik lábán kötél, az át volt vetve a férfi feje fölött lévő ágon, onnan leve-zették a férfi lá-bához, odakötöt-ték és a férfi így hevert, a lábát néha megmozdí-totta és a bölcső ilyenkor elkez-dett ringani. Azért nem a ke-

zével ringatta az ember, mert az egyik-ben kártya volt, a másikkal meg a kávét kortyolgatta. Először azt hittük, hogy beteg kigyelme, de bizony az ilyen beteg-séggel lépten-nyomon találkoztunk. Itt ez a szokás.

Vége van a völgynek. Ercegnoviba értünk. Ujra látjuk magunk alatt a tengert és a Cattarói öböl első öblét.

Sok magyar munkással találkozunk Ercegnoviban. Bácskai magyarok. Van öröm, mikor megismerjük egymást és talán még ma is beszélne, ha nem sürgetne az idő. Szeretnénk átjutni az öböl túlsó felére, mert a Cattarói öböl akkortá kanyarodik, hogy ha itt át tudunk valami alkalmas-sággal vágni a vízen, egy fél napi kerékpárutat takarítunk meg. Csoda kanyargós az ország-út, lépten-nyomon katonákkal találkozunk. Jugoszlávia legjobban védett öble ez a Boka Kotorska, a Cattarói öböl. Nézzétek csak meg a térképet! Micsoda hármass zárt lehet ott csinálni, de van is! Az utak mentén tank-csapdák és hatalmas, csuklós vaskapuk, őrtornyok, tele katonákkal, számtalanszor igazolni kell magunkat — olaszoknak néz-nek bennünket, — de hogy azt mondjuk, magyarok vagyunk, sem javul a helyzet, sőt. Ugy látszik, még nem felejtették el az itte-niek a Lovcsen ostromát. Ez a nagy hegy mindenütt előttünk van, bármerre is ka-nyarog az utunk. Veszedelemesen magas és meredek ez a hegy, hogy is lehetett azt meg-mászni? És mégis megmászta a magyar hősiesség. Alig várjuk már, hogy alatta legyünk a híres gyórásnak és meglássuk az öböl legszebb városát, Cattarót.

Bozó Gyula

Jobbról már elhagytuk a kis Lokrum szigetét, elsőrangú úton megyünk Kupari felé. Pazar gazdagsággal szórja elénk kin-cseit a természet. Jobbkéz felől mindenütt a tenger mosolyog fel reánk, balról meg a narancserdők, gránátalmák pirosuló gyü-mölcse, virága. Könnyen megy az utazás, bár nagy a meleg. Jó aszfaltutunk van és ahol csak megállunk, mindenütt van vagy füge, vagy narancs; a sokféle dinnye és szőlő igen jó üdítőnek bizonyult. Sok a cékla-répa és a hal.

Cavtat, Čilipi a következő állomásunk. Čilipinél szűk völgy előtt állunk. Búcsút mondunk a tengernek és bekanyarodunk a hegyek közé. Az út elromlott és beköszön-tőnek egy leégett hegyoldal meredt elénk az égés rozsdaszínű maradványaival.

Felfelé kellett menni s mindenütt a le-égett erdő mellett.

Čilipinél, ahogy mosakodunk a kútnál, egyszerre csak mindannyian felfigyelünk... Éles fütty!... vonat! Az ám! Vonat, de nem akármilyen, hanem olyan, hogy lát-tára elmosolyodtunk valamennyien. Apró, kis játékszer az egész, az utasok feje biztosan a kocsii tetejéig ér még ülve is. Olyan az egész, mint nálunk a kisvasút, csak sokkal humorosabb formában. Két mozdony húzta elől a három kocsiból álló szerelvényt, egy meg tolta. A vonat zsúfolva volt utasokkal s minden kocsiablak fel volt húzva. Izzadtak is odabent nagyon!

Bosznia és Hercegovina között járunk. Ez a nagy, széles völgy a Gradina planina 1500 m-es sorozatának lábánál húzódik Cattaro felé. Télen, őszön rengeteg rajta a víz, valóságos tó és ez termékenyíti meg a völgyet, mert a víz tavasszal csodálatos-képpen eltűnik — biztosan a láthatatlan mészkőbarlangok szívják be a vizet — és most a legüdébben zöldel, minden, a do-hánytáblák milliónyi virága kábító illatot küld mindenfelé. Pörköl a meleg s itt valóságos paradicsom van. Az emberek kint dolgoznak a mezőn, az úton is közlekednek emberek, ez igazán felemlítendő valami, mert nem igen szoktunk napközben emberekkel találkozni. Sokan azonban nem lovon, hanem számaron közlekednek és bizony míg meg nem szoktuk a szamarak időnkinti gyalogatos felülvoltását a legváratlanabb pillanatokban, bizony nézegettünk minden-felé, hogy mi lehet az és honnan jön?

A Cattarói öböl látképe

QUIDQUID LATET...

IRJA KOSZTER ATYA

(2)

Az őszi arkangyal-ünnepen

Alig kezdtem hozzá a naplóíráshoz, csengett a telefon. A titkár adta ki a délutánra szóló rendelkezést. „Nagy kocsikettőre. Rádió rövidhullámon a kelta főváros beállítandó. Utirány: a hideg kuton és Keszin át Örsre, vissza a kiomló vér mezejére. Repülőverseny után haza.” — Megnéztem a térképet, megvizsgáltam a musztangot, a beszerelt nagyszerű rádiókészüléket rövidhullámra állítottam és behangoltam a kelta főváros nagy adóját és pontosan kettőkor ott álltam az üvegtetés bejárócsarnokban. Két óra és harminc másodperckor nesztelenül kinyílt az emeletre vezető ajtó és megjelent a gazdám. Jött, mint egy élő szobor; a szeme üresen nézett a semmibe. Beszállt, szokása szerint behúzódtott a jobbsarokba és szóltan tűrte, hogy a könnyű indus takarót a lábára terítsem. Ringva, nesztelen járással gördült ki a kapun a hatalmas kocsí. Néhány gyors kanyarodó után leértünk a dombról és a hegyek felé vezető betonúton siettünk északnyugatnak.

Rövidesen két meglepetés ért.

Az egyik az volt, hogy a cserkészek parkja közelében egyszerre megszólalt a fejem fölé szerelt kis hangszóró, amelynek gazdám parancsait kell hozzám közvetítenie és álljt vezényelt. Ebben a pillanatban balról a fák alól magas termetű cserkészruhás férfi lépett elő, kinyitotta a kocsí ajtaját, a gazdámot felemelt három ujjal üdvözölve beszállt és melléje telepedett az ülésre. Soha eddig nem fordult még elő, hogy autózás közben bárkivel is szóba álltunk volna. Kíváncsi voltam, mi beszélőnivalója lehet a cserkésznek Semproniuszal és kinyitottam a magam szerelte titkos kihallgató hangszóróját. És itt ért a második meglepetés: a szerkezet nem működött. Két napon át dolgoztam vele, hogy a gazdám feje felett úgy elrejtsem az én kis mikrofonomat, hogy senki fel ne fedezhesse, és a vezetékeket áthozzam az én ülésém mögé, ahová a nagyon halkan, de tisztán beszélő leadót rejtettem el. Egy sofförtől ugyan nagy szemtelenség, ha ki akarja hallgatni a gazdája kocsijában folyó beszélgetést, viszont a hírszerző esetleg nagyon érdekes adatokat kaphat. Én a házban is mindenfelé elhelyeztem a magam „elektromos füleit”: a szalónban, az ebédlőben, a dolgozószobában, a titkárnál, még az inaszobában is, de eddig nem sikerült semmi érdekeset hallanom. Az autóba szerelt elektromos fülnek ma lett volna a főpróbája, és lám, mindjárt az első alkalommal nem működik. Ügylátszik, valahol nem volt jó a kapcsolásom. Kár. Pedig a gazdám és a cserkész az egész úton beszélgettek. Láttam a tükörből.

A kiomló vér mezején nagy embercsomó nyüzsgött. Mellettük fékeztem le a musztangot s a gazdám a cserkészzel együtt kiszállt. Most láttam, hogy alig egy-két felnőt áll csak ott, a többi mind diák: rövidnadrágos pöttönök és hosszú nyurga legények, serkedező bajuszkával. Mindegyiknek a kezében repülőgépmo-dell, olyiknak kettő-három is. A beszédükből kivettem, hogy a két nagy ogur ifjúsági lap: a Zászlónk és a cserkészek lapja együtt rendezett a fiúk számára egy nagy repülőmodellversenyt.

A következő másfél órában egészen rendkívüli élményben volt részem. Azok a gumimotoros kis játékszerék úgy forogtak, szálltak, loopingoztak, hogy öröm volt nézni. Volt, aki elektromos kis motort szerelt a gépébe és körülrepültette vele az óriási mezőt. Az egyik rövidnadrágosnak különösen nagy sikere volt: villamos telepet cipelt le egy kétkerekű cserkészkocsiról és a kis játékgépet rövidhullámmal irányította a levegőben. Majd szétszedték a többiek! Persze ő lett a nyertes. A gazdám ott ült egy tábori széken és hideg szemmel nézte a kísérleteket; egy szava sem volt a kis győztéshez. Én titokban lefényképeztem a gyereket (a sofförkabátom második gombjában van elrejtve az 1.9 fényerős kis filmes gépem) és egyik pajtásától megtudtam a

nevét meg a címét is. Még ma elmegyek a szüleikhez. Ilyen zseniális kölykökre az én hazámnak nagy szüksége van, itt pedig, úgy látom, nem veszik komolyan a gyerekekben mutatkozó tehetséget.

Amint a versenynek vége volt, gazdám beszállt a kocsiba és haza indultunk. Míg a géppel az útra kanyarodtam, láttam, hogy a tér sarkában áll a mi kisebbik kocsink, a diákok csoportjában pedig ott áll Sempronius titkára és nagy nevetve beszélget a nap hőseivel, a rövidnadrágos kisfiúval. Hát ez meg mit keres itt?

Hazaérve a garázsba vittem a kocsit és a fotocellás gördülő ajtót jól bezárva gondosan megvizsgáltam a csődöt mondott kihallgatókészülékemet. Mikrofon rendben... Leadó rendben... A vezeték... a vezeték a közepetáján gyanusan könnyen hajlott. Kibontottam a szigetelést. Valaki jó félméteres darabon kihúzta az ügyesen elvágtott drótot és selyemfonalat csempézett a helyére. Megdöbönt! Valaki gyanakszik rám és igyekszik meghiusítani a kutatásomat! Ha ez igaz, akkor itt életre-halálra megy a játszma. Nagyon kell vigyáznom! De hát én sem ijedek meg a magam árnyékától! Új vezetéket szedtem elő és gondosan visszaszereltem a kocsiba az elektromos fület. Lássuk, mit tud az ellenfél!

Órangyalok napján

Az én órangyalom mintha cserben hagyott volna engem.

Ma délelőtt volt néhány szabad óráim. Felkerestem az omló vér mezején győztes fiú szüleit. Tekintélyes összeget ajánlottam volna azért, ha egyik etelevárjai honfitársam rádiógyárába szegődttetik laboránsnak. Nagyon udvariasan fogadtak, de sajnálják, elkéstem, mert osztályfőnöke és cserkészparancsnoka tanácsára egy vidéki nevelőintézetbe küldték a fiút ma reggel. Valaki megelőzött! Csak nem a kiismerhetetlen titkár? Lehetetlen. Hiszen semmi köze a dologhoz. Talán a markománok vagy a gallok kémszervezete? De ezek nem vidéki intézetbe vitték volna. És a cserkésztsízzel ezek nem találhattak kapcsolatot, mert az ogur cserkésztsízzel lelkes nacionalisták és félelmetesen intelligensek. Lehet, hogy véletlen találkozásról van szó csupán. Nyitott szemmel figyelek; meg kell találnom a gyereket. Ulissest, a segédemet, aki az utóbbi két hétben peracet árult a gót követség előtt, megbíztam a ház megfigyelésével. Ha a fiú levelet ír a szüleinek, a posta elárul mindent, amit tudni akarok.

Este megvizsgáltam a musztangot. A titkos kihallgatómnak a mikrofonja is, a beszélője is el volt rontva. Izgat az ügy... Új mikrofont és új leadót szereltem. Rajtam ki nem fognak.

Szöllőszüret kezdete

Ma ifjúsági sportversenyen voltunk az Ister tündérszigetén. Itt voltak az egész ország diák- és levante atlétái. Nagyszerű kölykök, pompás eredmények, nagyértékű díjak. Érdekes, hogy az ogurok mennyit költenek az ifjúság egészségére! Csak a díjakból emeletes bérházat lehetett volna építeni a belső városban. A sofförkollegák azt beszéltek, hogy valamennyi díj egy gazdag úr zsebéből került. Én ezt nem hiszem. Az ogurok gazdagjait nem látom olyan igen áldozatkészeknek.

A sportpályán Ulissest láttam rikkancsnak öltözve. Tizenhat éves sihedernek látszott, alig ismertem meg. Tele torokkal üvöltötte egy délutáni lapnak a címét és az orrom előtt rázta a legújabb számot. Közben odasúgta, hogy a nagyszláv birodalomnak háborúja lesz a kainu néppel. A kainuk az oguroknak egyetlen rokona a mi földrésznünkön. Lesz itt izgalom!

Az én mindennapi izgalmamról ma is gondoskodott titokzatos ellenfelem. Mikor a sportpályáról estefelé hazavittem Semproniust, aki mozdulatlan unalommal ülte végig az izgalmas versenyeket (miért megy el, ha nem érdekli semmi?!), az asztalomon express csomagot találtam. Rosszat sejtve bontottam fel. Benne volt a musztangból gondosan kibontott teljes elektromos fül: még a kis csavarok is, amelyekkel a vezetékét felerősítettem. Elöntött a harag, pedig nem szabad mérgelednem, mert akkor hamarosan elveszítem a biztonságomat. De úgy látom, nem lesz jó folytatnom a játékot, hiszen sokkal fontosabb célokért vagyok itt, hogysen egy unalmas és érdektelen ember beszélgetésének kihallgatása kedvéért kockára tehetném a jó állásomat. Ma éjszaka azonban lesbe állok a garázsban. Látni szeretném, ki jár a nyomomban!

Fekete zászlós pénteken

Etelevára ma fekete zászlók tengerében ébredt. Valami száz esztendővel ezelőtt az ogurok nagyarányú nemzeti felkelését a viennai császár a nagyszlav hadsereg segítségével leverte és több nemzeti hősiüket gyalázatos halállal végeztette ki. A tizenhárom hős halálát még ma is meggyászolják az ogurok, akiknek történelmi érzékével és hagyomány-tiszteletével csak a keltáké vetekszik.

Ma avatták fel az Ister derékszögű kanyarulatában fekvő nagy hegyek között a fiúk városát. Semproniust a kis kocsival vittem ki, mert ez jobban mássza a hegyeket, mint a musztang. A felavatási ünnepség után, amelyen a kormány feje cserkészruhában jelent meg és nagy beszédet mondott, a társaság autókra szállt és végigjárta a telepet. Semproniust mellé egy magasrangú fiatal katona ült be a kocsiba, akiről az ogurok közül kevesen tudják, de én jól tudom, hogy mozgósítás esetén széleskörű felhatalmazással egy jelentős hadseregcsoport feje lesz s ágyú a legendás hun királyfi mesebeli birodalma felé néznek. Ez a katona magyarázta a gazdámknak a fiúk városa rendeltetését. Meleg lett a szívem attól, amit mondott (a kis kocsit titkos kihallgatóját nem rontotta el az ismeretlen sötétbenjáró!); az a jégcsapember pedig szótlánul hallgatott végig mindent, még csak a szemével sem intett hozzá helyeslést. Harag forrt bennem a gazdám érzéketlensége miatt!

Az ogur ifjúság egy ismeretlen jóbarátja megvásárolt titokban nyolcszáz holdnyi erdőt, hegyet, patakmedret, felépített benne harminc pavillont, felszerelte az egyiket fizikai, a másikat kémiai laboratóriumnak, a harmadikat műhelynek, negyediket könyvtárnak; az ötödik nagyszerű sportpalota, a legmodernebb, álomszerűen tökéletes berendezéssel; van repülőgépgyár; külön épülete az elektromos kísérleteknek; és a mai tudomány minden ága megtalálja a telepen a maga ideális, tökéletes kísérleti műhelyét. (A pavillonok legnagyobb része föld alá, a hegyek belsejébe mélyítve épült, úgy hogy nincs az a repülőgépbomba, amely csak egy karcolással is ártani tudna nekik). A műhelyekbe óriási fizetéssel beállította a legnevesebb ogur tudósokat, egyetemi tanárokat, feltalálókat. Épített melléje kint az Ister partján gyönyörűen kiképzett kollégiumvárost ötszáz fiú számára; nevelőkül meghívta a cserkészlet legkiválóbb pedagógusait. S amikor mindez készen volt, akkor összetépett és elégetett minden számlát, számadást és költségvetést, hogy senki meg ne tudja, micsoda vagyont ölt bele ebbe a világraszóló intézménybe, és egy névjegyre írt néhány

szóval, amelyet postán, tízfilléres bélyeggel küldött el az ország miniszterelnökének, felajánlotta a telepet az ogur ifjúság számára. Az egész országból ide gyűjtik össze a tehetséges fiúkat, külön lélektani laboratóriumban vizsgálják meg kinek-kinek a képességeit és aztán rendelkezésére bocsátanak mindent: műhelyt, könyvtárt, kísérleti anyagot, tudós vezetőt és korlátlan lehetőségeket minden téren: fejlessze ki a képességeit és Istentől kapott tehetségeinek superlatívusával szolgálja hazáját és nemzetét. Szédtületes gondolat! Nincs sehoh a világon párja ennek a „fiúk városá”-nak.

Amint az elektromos kísérletek műhelye mellett gördült el lassan a kocsink, a kapun vidám zsvavajjal tódult ki néhány kacagó kisfiú. Élükön sapkáját lengetve, ott haladt a multkori repülőgépmódelverseny győztese; ő volt a leglármásabb közöttük. Itt volt hát az a vidéki intézet, ahová a cserkészvezetője irányította!

Hazafelé száguldva, borus gondolatokon töprengtem. Ha az én hazám az ogur népet le akarja győzni, akkor nagyon kell sietnie, mert ha megérik az új vetés, akkor ez a kis nép lesz a világ mestere!

Ugy elgondolkodtam, hogy hajszal hijján beleszaladtam egy dübörgő nagy autobuszba; igazán az utolsó pillanatban sikerült elsiklanom mellette. Felpillantottam a tükörbe. Semproniust mozdulatlan nyugalommal ült a helyén, a szeme sem rebbent. Ki lehet ez az ember, vagy csak felhúzott gép, idegek nélkül, szív és lélek nélkül?

Éjjel négy és fél órán át ültem a rövidhullámú leadóm előtt. Részletes jelentést adtam megbízóimnak az utóbbi két hét összegyűjtött anyagáról. Csak a fiúk városának alapítójáról nem tudtam jelenteni semmit. A titokzatos adakozó nevét egyedül a miniszterelnök tudja, ő pedig el nem árulja senkinek.

A sportpályán Ulissést láttam rikkancsnak öltözve

2. Kukac megjelenik a színen

Ujhold napján

Ma érdekes kalandunk esett.

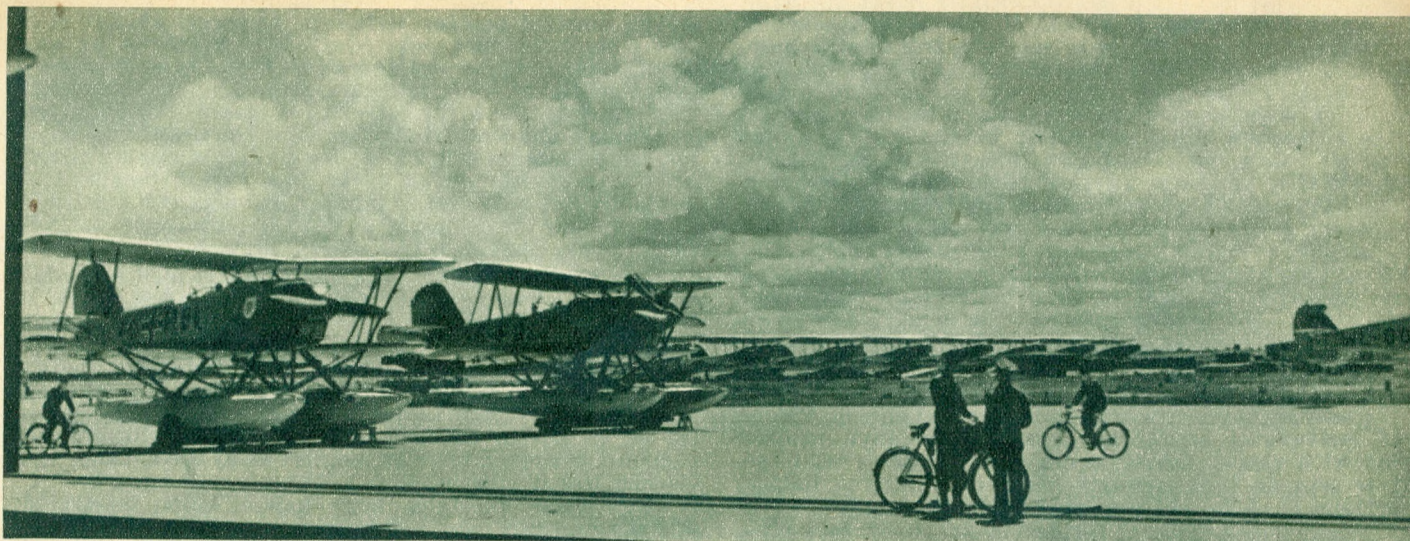
A titkár fél háromra rendelt a musztanggal a kapu elé. A pontosan előírt útírány ma a nagy pályaudvartól balra vezetett el; néhány kisebb nyaralótelepen áthaladva, messze keleten kell majd rátérnem az autótáradára, amely az ogur királyok pihenő rezidenciáján keresztül fut a Tigas, a szőke folyó felé. Elmaradtak mellettünk a paloták, aztán a kertes nyaralók; balra hagytuk a filmgyárat is és a külváros kopott kis házai között sikoltottunk tova.

Erősen lassítanom kellett, mert az utcákon nyüzsgött a sok mezítlábás gyerek. Érdekes, ha a világváros utcáin jár az ember, véletlenül sem lát gyermeket; a palotasorok gazdag emberei nem adják a házaséletüket az emberteteremtő Isten szolgálatára, hanem a maguk örömei után hajigálják a pénzüket; minél inkább kifelé haladunk a városból, annál kisebbek a házak, kopottabbak az utcák, kevesebb az autó, de annál több a gyerek. A szegény munkás- és parasztcsaládokban mindenütt 6—8 gyerek játszik a szűk kis lakásban; ezek az ogur nép fenntartói, nem a fényes paloták önző gazdagjai. (Folytatjuk.)

A REGÉNYÖTLET-PÁLYÁZAT MÉG TART!

Tessék megfejteni a kém titkos szavait, jelzéseit. Pl. dátumokat (pontosan naptár szerint megy a történet), helyneveket, népeveket.

Első díj: 10 pengő, második díj: 5 pengő.

HARC A TENGERÉRT

Irta: PETNEHÁZY ZALÁN m. kir. főhajónagy

Ismert tétel, hogy a háború a politika folytatása más eszközökkel, nemcsak a szárazföldre, hanem a vízre is mérvadó. Viszont a biztos győzelem eléréséhez egyetlen mód sem lehet elég költséges ahhoz, hogy a bekövetkező győzelem esetében ki ne fizetődjék. Akaratunkat az ellenségre rákényszeríteni, ez itt a vezérelv. Míg azonban a szárazföldön a győzelmen kívül az elfoglalt területeknek megtartására, berendezésére és kihasználására is gondolni kell, addig tengeren az egyedüli és legfontosabb cél a saját kereskedelmi hajózás egyidejű fenntartása mellett az ellenség közlekedésének megbénítása. Az itt elért győzelem nemcsak az ellenséges hajózást és hajóhadat semmisíti meg, hanem rajtuk keresztül ennek gazdasági életét, tehát a hadi utánpótlást támadja meg alapjaiban. Ez a tengeri körülzárás képezi a gazdasági háború alap gondolatát. Ennek a célnak eléréséhez még a legfényesebb tengeri csata is csak egy eszköz, bár a döntés kicsikarásának ezen kívül ezer és egy módja van. A főcél azonban minden körülmények között is a harc és az ellenség fölötti teljes győzelem marad, aki erről valaha is lemondott, az a vesztes szerepét vállalta magára.

Ez az elv ésszerűen következik a hajónak mint fegyvernek alaptulajdonságaiból, amelyek kimondottan támadó fegyver jellegűek. Még az esetleg adódó védelmi feladatait is csak ezen az úton képes megoldani.

Valamely hajóhad számerejét, hajóinak fajtáját és minőségét, valamint a kiképzés irányát egyedül a várható ellenség vagy ellenségek ereje és alaptulajdonságai, ezzel együtt pedig a rendelkezésre álló anyag és ember használhatósága szabja meg. Egy hajóhad fejlesztésének és ütőképességének alapjai tehát sokkal mélyebbre nyulnak le, semmint gondolnánk. Mindent áttekintő, mérlegelő és összefogó alapos békemunka végeredménye. Szükséges még az ellenfélnek állandó megfigyelése és a legapróbb részletekig való ismerete, mert az első összecsapásból eredő siker vagy balsiker a harc további menetére döntő fontosságú lehet.

A főtörekvés, hogy az ellenséget amilyen gyorsan csak lehet, térdre kényszerítsük. E cél eléréséhez azonban nemcsak az anyag, hanem a megfelelő személyzet megválasztása, kiképzése, nevelése és begyakorlása is nélkülözhetetlen. Tulajdonképpen ezen keresztül kapnak az úszóegységek lelket és harcértéket, amely sokszor hosszú évek munkájának a végeredménye. Rögtönzés fegyverben, de különösen legénységben egyformán teljesen ki van zárva. Az alap itt a mindent átfogó, alapos tudással párosult akarat és férfias jellem. Ennél a mozzanatnál nyomul előtérbe az ember, akinek egyénisége döntő befolyással van a várható harc sorsára.

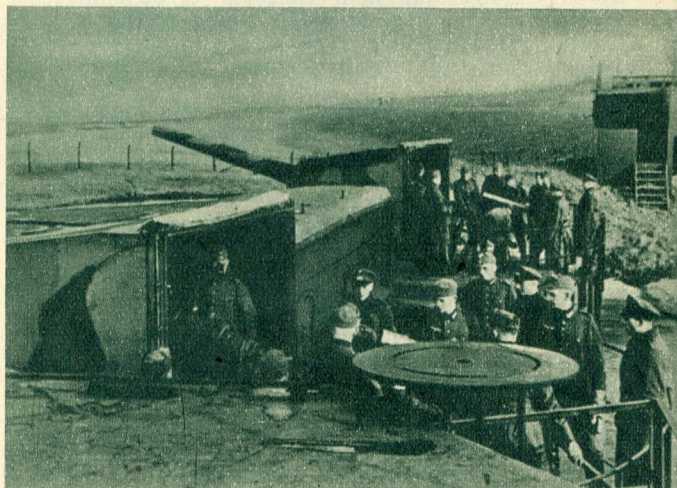
Ennek figyelmen kívül hagyásával sohasem tudnánk megérteni azt, hogyan veri meg a gyengébb az erősebbet, mint éri utól a lassúbb a gyorsabbat és az összetalálkozást az óceán nyomtalan országútján.

A siker vagy balsiker szálai mindég az admirálisshoz vezetnek. Származásához, neveléséhez, tudásához, hazaszeretetéhez, legfőképpen pedig jellemének alakulásához. Ő képezi ki a hajóhadat békében, hogy háborúban diadalra vezethesse. Az államfő helyettese a vízen, amivel a legszebb példát választotta maga elé.

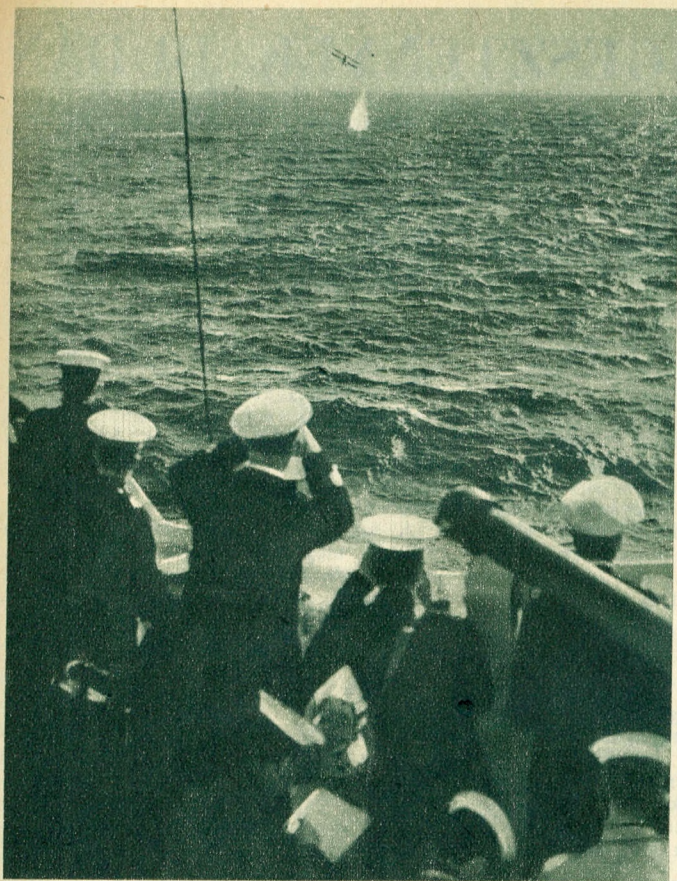
A harc titkos rugói ezek, rajtuk keresztül elevenednek meg az eddig élettelen hajótestek.

Ha a főcél elérése az ellenséges hajóhadnak küzdelem árán való megsemmisítését kívánja meg, akkor ennek nagyjában körvonalazott lefolyása a következő:

Az ellenség kezdeményező mozdulatairól rendszerint a kémek, repülőjelentések, tengeralattjárók, felderítésre kiküldött kisebb egységek és végül lehallgatott és megfejtett rádiójelentések adnak hírt. A kapott értesülések alapján történik meg az első saját ellenintézkedés, a hajóhad útba-irítása a megjelölt hely felé. Az egységek biztosított menetben haladnak. Középen a csatahajók és a nehéz cirkálók, mint zöm egymás mögött, nyomdokvonalban. Előttük gyorsan mozgó egységekből álló elővéd halad legyező alakban. Az oldalakon és a vég mögött ugyancsak vannak biztosító részek meglepetések, különösen tengeralattjárók

Messzehordó partvédő ágyúk akadályozzák meg az ellenséges hajóhad közeledését

A torpedóvető repülőgép a torpedóvetés után azonnal igyekszik menekülni

ellen. Ha most az elővéd az ellenséggel az érintkezést felvette, az elől visszavonulva őt a saját zömre csalja. Ekkor kezdődik meg a tulajdonképpeni harc. A hajóhad továbbra is megtartja alakzatát, elől a csatahajók, mögötte a nehéz cirkálók és végül a torpedórombolók következnek.

Az ellenséges hajók nagyjában ugyanebben a csatarendben, de szembe futnak. Amint a hajóhadak egymás lőtávolaiba érnek, ami kb. 12—25 km, megkezdődik a tüzérségi harc, amelybe a távolság csökkenésével párhuzamosan valamennyi hajóágyú bekapcsolódik.

Ilyen módon az ellenfelek aránylag gyorsan elhaladnak egymás mellett, tehát a harc, még ha bármilyen heves is, nem hozhatja meg a kellő sikert. Ezért vagy megfordulnak és az egész műveletet előlről kezdik, vagy pedig mindketten azonos irány felé kanyarodva, párhuzamosan haladva küzdenek tovább. Ez a szaladóharc. Gyakran mesélik, hogy a fordulatozásokkal egymás követésébe mennek át. Ekkor körharc a neve.

Ha az egyik fél sebesség dolgában gyengébben áll, vagy erre őt hajósérülései kényszerítik, akkor a gyorsabb őt u. n. „T”-formációba szorítja, tehát eléje keresztbe kanyarodik. Ennek a helyzetnek az előnye az, hogy ő valamennyi ágyúját tudja használni, mert oldalba mindnek van kilövése, míg az ellenfélnek az éllovégek kivételével, a többi fegyvere tétlenségre van kárhoztatva. Szakszempontból pedig a hosszúsági szórásba beleeső lövedékek ugyancsak találatot jelentenek, ha nem is a célba, de az utána futó hajóba mindenesetre.

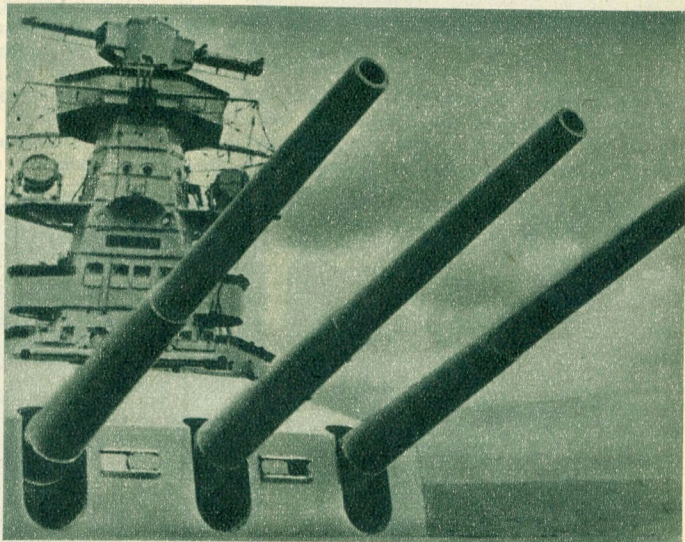
Természetesen az ellenség sem nézi a „manővert” tétlenül, hanem igyekszik belőle kibujni. Ezt úgy éri el a leggyorsabban, hogy valamennyi hajójával egyszerre elfordul 90 fokkal az ellenségtől, tehát arcvonalba megy át.

Kétségtelen azonban az, hogy a tengeri csaták alatt a hajók egy része jelentékenyen megsérülve mozgásképtelenné válik. Ennek következtében a harcegységek végül is összegabalyodva párharcot vívnak egymással. Ez az u. n. „meleé”. A súlyosan sérült, mozgásképtelen egységek kivégzésére a torpedórombolók vállalkoznak jólirányzott torpedóvetésekkel.

A tengeri csata eredményesen csak az egyik fél letörésével és teljes megsemmisítésével végződhet. A sok mozdulatosság és a helyzet adta lehetőségek kihasználásánál elsőrangúan fontos a pontos és minden körülmények közt működő hajónkénti összeköttetés.

Természetesen ugyancsak lényegesen fontos a megvilágítás, fény és árnyékhatás, csillogás, sekély víz és a mesterséges köd kihasználása is. Általában a hajók menetükkel mindig az ellenséges tüzérségi tűz becsapódásai felé tolódnak el. Ennek oka az, hogy lövésszaki szempontból a „belövés” legtöbbször hosszú és rövid lövések alapján történik.

A jelenkor műszaki alkotásai a tengeri hadviselésben is egész sor, a multban ismeretlen fegyvert vonultattak fel a siker érdekében. Annak eldöntésére, hogy közülük melyik a legfélelmetesebb vagy hatalmasabb erejű, csak a velük elért eredmények tudnak bizonyosságot adni. Vannak akik azt állítják, hogy az akna, tengeralattjáró, vagy a jelenkor nagy ismeretlenje, a repülőgép. Mások ismét egyes műszaki részleteket tartanak fontosnak: építési rendszereket, sebességet, páncélzatot. Végzetes lenne azonban a fegyverek közt ilyen különbséget tenni, mindegyik jó és döntőerejű, ha kellő időben és módon használják fel, mert csak az őket összefogó tudás és céltudatos vezetés lehet a biztos alapja annak a sikernek, amelyért alkalmazták.

A hatalmas ágyúszörnnyeket hordozó acélváraknak nagysikerű ellenfele támadt a repülőgépben

Az első táborom

A husvétii szünetidőben a 271. sz. cs. cs. ruszin raja kétnapos táborozást rendezett Ungvártól északkeletnek, a nevickei vár alatt. Kora délután indultunk a gimnázium udvaráról. Amint megérkeztünk, mint a hangyák munkához láttunk. Szólt a nóta; rövid időn belül már álltak a sátrak. A fiatal cserkészek az éjjeli szállást készítették elő, az idősebbek még a tábortűzet. Hamarosan leszállt az este s fellobbant a tábortűz rőt fénye; felcsendült a dal s szikrázott a jókedv... Hamarosan aludni tértünk, s a rejtélyekkel teli sötétségben most álltam először éjjeli őrséget. Szép holdvilágos éjjel volt s az égboltozatot milliónyi ezüstösen vibráló csillag vonta be; a hideg szellő végigborzongatta a fáradt izmokat.

Az árbócon ott lengett a két nemzeti lobogó, a magyar és a magyarorosz. A közelben levél susogás törte meg a csendet. Végigfutott a hideg a hátamon — tolvaj — rabló közeledik? Hopp, bokorból egy fiatal őzikének a feje jelenik meg. De nem csak az őzike ijedt meg, mi is.

A hold csendesen mosolygott le ránk és a mi kis sátorvároskánkra. Talán szólni akart, mindenesetre ezüstös fénnel borította be a tisztát. Az egész természet ünnepi hangulatban álmódott.

Eljött a reggel. A frissen nőt fűvön, a szívérvány színeiben csillogott a harmat.

Nincs szebb, mint a tábori élet!

Hladnik Pál VIII. o. t.
ruszin gimn. tan. a 271. sz.
„Csodaszarvas” cs. cs. ruszin
rajának rajvezetője.

SZELID GESZTENYÉK BUDÁN

Szelid gesztenyefa a Zugligetben

Friss, meleg a gesztenye — hangzott az utcákon még nem is olyan régen. A dermesztő tél után itt a tavasz simogató melege s a gesztenyések eltűntek.

Mi is termelünk gesztenyét? Igen, főleg a nyugati megyékben. Sok van Vas és Zala megyében. Híresek a kőszegi, pécsi, nagymarosi és visegrádi gesztenyefák. Kőszeg mellett van például egy hatalmas, kb. 700 éves szelidgesztenyefa, melyet több ember sem ér körül. Sőt nem is kell olyan messzire mennünk, gondoljunk csak a budai szelidgesztenyékre.

Őszi kirándulásaink során egyszer a Disznófőhöz is ellátogattunk. Nem messze egy kis tisztáson két élesen elkülönült fa öltött szemünkbe. Szelidgesztenyék.

A haragoszöld lombokból fél ökölnyi nagyságú világosabb, tüskés termések tűnnek ki. Rövid törzsön hatalmas korona. Közelebről is szemügyre vesszük. Levelei hatalmasak, hasonlóak a bálványfa leveleihez, de csak alakban, mert kétszer akkora, mélyen fűrészesek, bőrneműek és nem összetettek.

Ma ezen a helyen két fa van. Egy nagy és egy kisebb. Régebben, amint a hangyák által lakásnak használt tönkők mutatják, több, jóval nagyobb fa állhatott itt. Ezeknek a terméséből kelt ki a mai nagyobb fa, míg a kisebbik, a régi sarjhajtása lehet.

Mint régebbi maradványokból kitűnik, a szelidgesztenye valaha hatalmas erdőket alkotott hazánk területén, de a hozzá megjelenésében hasonló rokona, a tölgy csaknem teljesen kiszorította.

Levele bőrnemű s ez arra mutat, hogy

a kiszorulás a hűvösebb éghajlat miatt következett be. A növényföldrajz megállapítása szerint: bőrnemű levéllel rendelkező fák csak délebbi vidékeken élnek.

Később azután találtunk még a környéken egy kettős fát. Az erdészektől hallottuk, van még néhány darab ezeken kívül is.

E fakkal szemben is kötelez a VI. cserkész-törvény: Ne bántsuk, védjük és mindig tisztelettel nézzünk fel rá, mint egy régi kor ittmaradt utolsó emlékeire, a földközítengeri növényzet őrszeméire, melyek viharral, faggal dacolva állják a vártát. Sőt, ha észrevesszük, hogy valaki bántani akarja, menjünk oda és magyarázzuk meg ezeknek a fákknak a ritka értékét.

A magyar gesztenye minőségben nem marad mögötte az olasz maróninak. Apróbb, de édesebb. Sajnos, a hideg miatt nem mindig érik be rendszeren és ezért csak másodrendű áru marad.

Nemrégiben megindult egy mozgalom a szelidgesztenye érdekében. Országutainkra, utcáinkra igen gyakran idegenből hozott, semmi hasznot nem hajtó fákat ültetnek. Miért ne lehetne ezekre a helyekre olyan hasznos, amellet igénytelen és elsősorban ősi magyar fát ültetni, mint a szelidgesztenye? Adja Isten, hogy ennek a mozgalomnak minél nagyobb eredménye legyen.

Márkus György

Néhány levél

A szelid gesztenye törzse

Egy ág a jól ismert bozontos gyümölcsevel. (Csak a gyümölcs hasonlít a vadgesztenyéhez, egyébként nem is rokonok)

Titkosírás vízzel

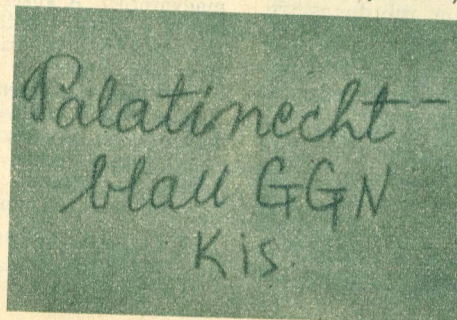
Évtizedek óta fáradoznak már azon, hogy olyan tintát állítsanak elő, amely láthatatlanul ír s amely melegítésre vagy kémiai behatásra láthatóvá válik. Igen elterjedt a különféle kobaltok használata, amelyeknek alig látható halványrózsaszín írása melegítéssel erősen megkékül s a kihűlés után ismét eltűnik.

A kémia fejlődésével a titkosírási tinták száma megszorodott. A különféle láthatatlan vagy alig látható nedvek írását (pl. tej, citromnedv írásait) kémiai behatással ma már minden esetben láthatóvá lehet tenni.

Mind a mai napig azonban desztillált vízzel történt írást sem kémiai, sem fizikai úton nem sikerült elővarázsolni. Érdekes cikket olvassunk erről a kérdéstről a német „Umschau“-ban Professor Plotnikow számolt be kísérleteiről és reánk magyarokra

különösen értékes, hogy az új felfedezést két munkatársa, a magyar Fekete és a német Kichl segítségével érte el.

Ha száraz papírlapot helyezünk egy nedvesre, s valami tompa hegygyel írjuk a szöveget, az a papír megszáradása után teljesen eltűnik. Ha a víz egészen tiszta, desztillált volt (a vízvezetéki víz mindig tartalmaz különféle oldott ásványi sókat),

úgy az írást eddig sem fizikai, sem kémiai eljárással előhívni nem tudták.

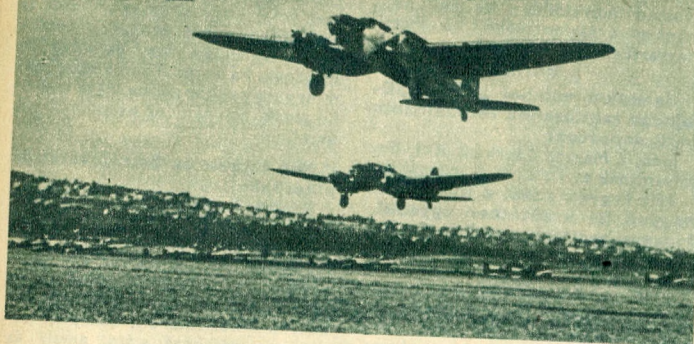
Ma már az előhívásnak két módja is ismeretes: az egyik szerint a papírlapot ismételten benedvesítjük s így az írás ismét láthatóvá válik, a lap megszáradásával pedig megint eltűnik.

A másik szerint a száraz papírlapot festékoldatba áztatjuk. Az írás helyén a festékanyag erősebben lerakódik. Megszáradás után az írás rögzítve marad. Legalkalmasabbak erre a különböző kék (l. az ábrát, amely szintén kék színnel, palatinechtblau GGN rögzített) zöld, illetve karmin színek.

A papírfajtát is gondosan kell megválogatnunk. A vastag minőségűek, mint a rajz- vagy konceptpapír nem alkalmasak. A legjobbak a vékony, tartós papírfajták (pl. az átütőpapíros).

A vízzel történt titkosírás előhívásának felfedezése óta ma már nincsen előhívhatatlan titkosírás.

Repültem!

„A vén Dörmögő megrándította a vállát és a magasba kémelt. Bob a „0013”-at félszárnyra támasztva lecsúsztotta a mélységbe, Wakefield hadnagy pedig kimászott a jobbszárnyra...”

Az amerikai repülőnovella hátborzongató nagyszerűségét faltam a szerkesztőségi szobában. Az izgalom mint a tavaszi ökörnál ott látszott a levegőben. A szobába szűrődő tavaszi napsugárban vidám verkliszó zsongott. S fenn a magasban, mintha a novella lélegzetviesszafojtó légköréből pattant volna elő, hatalmas gépmadár berregett. S óvargással vegyes izgalom keringett a koponyámban. Jaj, ha repülhetnék!...

Súlyos léptek morajlottak fel a lépcsőházban. Talán a „vén Dörmögő” közelednek?... Felpattant az ajtó s megjelent a szerkesztő, Polcsi bá’.

— Hopp, jó, hogy látlak. Itt van egy jegy. Ugorj ki a Nemzetközi Vásárra és térülj-fordulj egyet a levegőben. Az előbb még Wakefield hadnaggal együtt kinn mászkáltam a „0013” jobbszárnyán s mondhatom, biztos voltam a dolgomban. Mert Wakefield így, Wakefield úgy... Mind a ketten kemény gyerekek vagyunk, megálljuk a sarat s fejemet rá, nem zuhanunk le...

Most egyszerre nagyot bukfenchezett körülöttem a világ. Piros meg zöld karikák bokáztak a szemem előtt. Homlokomat kiverte az izzadság...

Nem, ez nem lehet. Ilyen veszélyes vállalkozásba mégsem foghatok. Utóvégre más az, olvasni egy izgalmas repülőbravurt, mint végigcsinálni egy valódi repülést.

„A „Malert” a Nemzetközi Vásár tartama alatt sétarepüléseket rendez Budapest felett. Bárki repülhet. Az út díja 10 pengő. A Malert-autobuszok mindenkit kiszállítanak a budai repülőtérré...”

Ez állott a hirdetésen. Érdekes, valóságos élet-halálharc folyt az autobuszba szállásnál. Kicsit sokan préselődtek fel erre a szállítmányra.

Megdöbentem. Hát ennyi életűnt ember akadjon. De aztán később rájöttem az okra. Az emberek értékesebbek szeretnének lenni, mint valójában. A Malert üzemi balesetbiztosítása fejenként ugyanis 30.000 pengő. Nagyszerű tudat az, hogy valaki hajszálanként legalább 10 fillért ér. Amint később megtudtam, csak egy napon 87 felszállással 1400-an lettek rövid időre ilyen értékesek.

A hangulat meglehetősen nyomott volt. Az autó motorja részvétlenül berregett és ontotta magából a meleget, valóságos katlan.

Ni...! Az utcán itt is, ott is megállnak az emberek és utánunk fordulnak. Mintha búcsúznának tőlünk.

A repülőter szélén jártunk már.

— Nézd csak, mi az, mi füstölög ottan? Szörnyű! Talán csak nem egy lezuhant repülőgép roncsa?

Kis gépbe, nagy gépbe? Melyik nem fog lezuhanni? Kezemen reszketett a fehér, középen lyukas zseton s a vesztőhelyre menők roskadozó lépteivel kapaszkodtam fel a kisebbik hatüléses gépre. Nem tagadam, féltem. Mielőtt rámozgatták volna az ajtót, a biztonság kedvéért kiszóltam: — Jól megnézték, minden rendben?

— Ha a légszavar ki nem szakad vagy ha a szárny le nem török, nem lesz különösebb baj. A többi alkotórész kibírja. A szomszédomra néztem. Arca sápadt volt, mint a viasz. A lába remegve citerázott. Őlében minden eshetőségre készen kinyitva feküdt a pergamenzacskó:

LÉGIBETEGEKNEK — FÜR LUFTKRANKE

A zúgó motorok kétszeres erővel kezdtek dörögni. Megmozdult a talaj alattunk s észrevétlenül süllyedt a repülőgép alól.

Kis, párnázott fülkében ültünk hatan. Az ülések oldalán biztosító hevederek. Az ajtót menetközben kinyitni tilos. Mondanom sem kell, hogy menetközben fel- és leugrálni se tanácsos. Még a leugrást elképzelem, de a felugrás kissé nehezebb lehet. Kétoldalt 2—2 ablak. A vezetőt nem látjuk, fal választja el tőlünk.

Legalább 300 méter magasan járunk már. Mintha egy váratlanul és rendszertelenül fel-alásüllyedő liftben ülnénk. Ha néhány méterre lejjebb zuhanunk, a szívünk a torunkban dobog s a lassú, biztos emelkedés ismét helyére billenti szívünket és gyomrunkat.

Megkapóan gyönyörű innen felülről a világ. A Duna, mint valami csillogó, szikrázó ezüstszalag, ott kígyózik az apró kis paloták, a hullámos zöldben pompázó hegyhajlatok között. A hidak keskeny pántok a partok vállain. A királyi vár felett járunk. A Margitsziget mellett csónakok húznak felfelé... Mintha zabszemek úsznának a vizen...

A parkok, terek smaragdzöldje körül merev, glédában sorakoznak a bérházak. Csodálatraméltó rendszeresség ebben a nagy körengetekben.

Repülőátadás, bombavetés bizony nem lehet könnyű feladat. Hisz olyan liliputi, olyan picinyke itt minden.

A Városliget fölé érünk. A Vásár tornyai, épületei elővillannak a fák zöldjéből. A városligeti tavat csónakok fodrozzák...

Hiába keresem a „részlet”-et, az ismerős utcákat, parkokat, tereket... Hatalmában tart az „egész.” A hegyek kúpja felett égő nap, a távolbavesző horizont, a fojtogatóan egymás nyakára telepedett bérpalotarengeteg, a villanegyedek színes képe, a völgyek, hegyhátak hullámos redőzése, a pályaudvarok játékos vonalkázottsága...

Látom az utcán járókelő, tífejnagyságú embereket... Mégis távolabb vagyunk tőlük most, mint valaha...

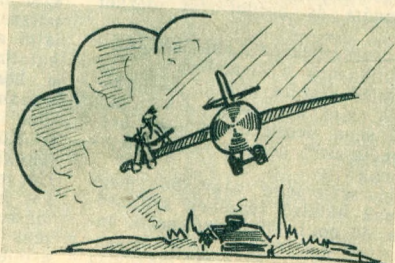
Fehér felhőoszlopok alatt úszunk... A gép szárnya csillog a napfényben.

Olyan szép, olyan gyönyörű vagy így felülről, Budapest, te füstgyűrű kormos körengeteg. Csak az tud igazán becsülni és szeretni, aki repülőgépen ülve látott téged.

Fordulunk, a horizont megbillen. Mintha a híradókban vagy repülőfilmekben látott képek válnának élménnyé. Az egyik ablakon keresztül az azurkék ég kárpíttján továbbvitorlázó fehér felhőbolyhok úsznak, a másik oldalon hegyes szögbe billen a föld. Az eddig egyenes vonalak ferdére húzódnak. Egészen érdekes, meglepő érzés tölti el az embert. Tájékozódási képessége és egyensúlyérzéke tréfát űz vele...

Rövid repülés után zökkenés nélkül ereszkedünk a földre. Ó, milyen jól esett végre szilárd talajon állni! Nem vittem véghez az amerikai repülőnovella Wakefield hadnagyához hasonló hőstettet, mégis büszke voltam. Először repültem életemben!... S biztosan tudom, nem utoljára! Repülés, te könnyed tovaszálló élmény, örökre megszerettelek.

Jákó.

ÖRSI TANÁCSKOZÓ

Feleletek:

A leventemozgalomban tanulnak a fiúk egy csomót a cserkészpróbaközlés is: hogyan alakuljon ezek szerint az örsünk munkája? Mikor a cserkészet jött, már megvolt az iskola, a gazdaság, a műhely, a gyár, a bolt, ahol a fiú munkában állt. — A cserkészet azt az életet adta a fiúnak, ami fiúnak való élet és ami az emberré-válásához szükséges. Tehát, mert bent szorongott a padok közt, a gépek közt, kivitte az erdőbe, mezőre. Mert nem ismerte az országot, elvitte messze táborokba. Mert csak kártyázni tudott, megtanította nyelveket játszani az erdőben, a mezőn. Mert verekedett, megtanította hadijátékban küzdeni. Mert abban lelte az örömet, hogy másokat bosszantott, megtanította a másokon való segítség örömeire. Mert nevetett a legszenyebb dolgokon, megtanította azokat áhítatosan tisztelni. **Igy mindenben. Megadta a fiúnak azt, ami hiányzott neki. — Most a levente is ad egy csomót a fiú életéhez, emberré válásához. — Amíg (mondjuk a diákknál): csak iskola volt, adta nekik a cserkészet azt is, amit most a levente ad. Ha csak levente lett volna, iskola nem, adott volna egy csomót a fiúnak, amit az iskola ad. Most, hogy mind a kettő van, adja azt, amire még szüksége van a fiúnak az egészséges, állandóan különböző-váló fiúéletéhez. (Ezek szerint alakuljon az örsötök munkája.)**

Nyikos István.

Két fiú sehogyan se fér össze az örsömben. Nagyon rossz véleményrel vannak egymásról. (Ok nélkül.) Hogyan barátkoztathatom őket össze? A M. Cs. XII. évfolyamának 21. számában van egy elbeszélés: „Egy jól végzett megfigyelés.” Abban tökéletes feleletet kapsz a kérdésre. Ha netalán nem jutnál hozzá, mondd itt is valami egyszerűt. Egyez meg mindkettjükkel, hogy a mindennapi imájukban gondoljanak a másik jó tulajdonságaira... Aztán, mikor kezdik egymást másképpen látni, adjál nekik valami szép és nagy közös feladatot, amin folyton együtt kell dolgozniok. Lehet az valami érdekes megfigyelési gyakorlat, vagy új örsi kirándulóhely keresése, vagy madárvédő-telep berendezése, vagy útszéli kereszt rendbehozása, vagy akármilyen érdeklődő szeretettel dolgoznának mind a ketten. **92. Bagoly.**

Hol találók régebbi M. Cs.-ekben törvénymagyarázathoz jó cserkészbeszéléseket?

Nagyon sok van. (Csak a kilencedikhez és a tizedikhez nem igen van.) — Itt közlünk egy csomót a M. Cs. X.—XX. évfolyamaiból.

I. törvény: Györki Laci bánata (X. évf. 23—24. szám). A gróf úrfi (XI. 9.) Falusi tüzek (XII. 7.). A kis Ficér büne (XVII. 4.).

II. Válaszúton (XI. 5.). Cserkészet életre-halálra (XI. 17.). Viharban (XII. 6.). Azok az apró számárságok (XII. 8.). Az utolsó tüzer (XVII. 5.). A magyar kötelességtudás (XX. 6.). Az örök törvény (XX. 13.). Csapdák között (XX. 21.).

III. A bűvös sóskifli (X. 20.). Édes nemes gesztenyét (XI. 24.). A fecskek tavasza (XII. 7.). Akik virrasztottak (XII. 9.). Muskátlí Miska (XIII. 10.). A lilium tündére (XVII. 8—9.).

IV. Testvérek (XI. 2.). Gyurka és a birkenheadi suszter (XI. 4.). Este a város fölött (XII. 6.). Pista megérti a művészet lelkét (XIV. 17.). Christian Knudsen (XVII. 8—9.).

V. Csik Laci, a pedagógus (X. 23—24.). Idegen zászló miatt (XI. 5.). Egy jól végzett megfigyelés (XII. 21.). Múlt és jövő (XIII. 8.). Karácsonyest a köregetegben (XIV. 23—24.). Dávid és Góliát (XVII. 18.).

VI. Az én barátaim (XII. 17.). Bogyi és a fecskek (XII. 19.). Eldorádó (XIV. 5.). Az Isten hárfása (XV. 22.). Az Uristen csúlisainak társasága (XVI. 13.).

VII. A mosolygó ember (XI. 6.). Az intőcédula (XIII. 11.). A motívum (XIII. 20.). Hát „ezekkel” nem lehet együtt dolgozni (XV. 7.).

VIII. A fakutya (X. 3.). A mosolygó ember (XI. 6.). Azok az apró számárságok (XII. 8.). Huszárcsíny (XVII. 11.). Az utolsó roham! (XIX. 20.).

IX. Nézem a pengőt (XIV. 22.). Hogyan segített a selyemkukac a jamboreera (XVI. 15.).

X. Szabó Ferke visszatál (XIII. 19.). Tuki a nyakmosásról (XIV. 19.). **A 92-es örsvezetők.**

Hogyan tájékozódhatom ezekben a kérdésekben: faj és nemzet, szociális igazság, protekciós rendszer stb.?

Olvasd el a Fial Magyarországot idevonatkozó cikkeket. Cserkészemberek, vagy legalábbis egészen cserkészgondolkodású emberek írják őket. Pl. az első kérdésedre nézve I. a tavalyi évfolyamban „A magyarság lényege” c. cikkeket. Ezenkívül ezeket a könyveket: Székfű: Mi a magyar?, Illyés: Ki a magyar?

(Nemzeti Könyvtár), Bartucz: Magyar föld, magyar faj IV. kötet, Györffy: A néphagyomány és a nemzeti művelődés; és ami számunkra a legfontosabb: a Fial Magyarországot Zöld Füzetét. **Barna Medve 769.**

Vannak-e valahol a MORSE-jeladás tanításához összeállított betűcsoportok?

Igen, a Magyar Cserkész XVI. évfolyamának az 1., 2., 4., 6. számában.

Mit tegyek azzal a fiúval, aki nagyon fél a sötétben egyedül. Hogyan segítsek rajta?

Hozzászoktatom a sötétbe. Hogyan? Így:

1. Közös örséget vállalok vele és azalatt megismertetem az éjjel hangjaival, fényeivel.

2. Hozzászoktatom ahhoz, hogy nem kell „fegyver” az örséghez. Nem sok értelme van annak, hogy ásóval, baltával mennek örködni és azt hiszik, hogy mindig és valóban abban áll az örség ereje.

3. A lámpát csak a legszükségesebb esetben engedem használni és akkor is igen rövid ideig.

4. Kisebb megbízásokat adok neki, és ha megcsinálja, megdicsérem. (Pl. Nézd meg Józsi, a konyhán nem maradt-e kint valami!) **Árpád 277.**

Keltd fel az önbizalmát. Magyarázd meg, hogy a félelem nem mindig szegényítő; az a kérdés, hogy az ember félelemérzésével szemben hogyan lép fel az akarata. Tudok egy cserkészt, akit kisebb korában gyávának ismertek. Nem hagyta magát és elszántan gyakorolni kezdte a bátorságát fokozatosan nagyobb feladatokkal, de ésszerű határok között. (Az oktanak vakmerőségek nem bátorság. Más az, ha valaki valami nagy cél érdekében vakmerően cselekszik!) Így fokozódott a nyugodtsága és eljutott odáig, hogy mikor az északi határon katonáskodott és egy ízben a cseh járórt támadás minden pillanatban várható volt és inkább csak magában bízhatott: semmi félelmet nem érzett. Tegyl Te is azzal a fiúval pl. éjjel nagy sétákat (nagy táborban!).

Először együtt, azután növelve kettőtök között a távolságot. Vezesd rá arra, hogy így gondolkodjék: „Az Uristen velem van. Megteszem, amit tehetek, a többi Rá bízom.”

„Mennél nagyobb a veszedelem, annál nyugodtabb vagyok”. „Magyar ember az ördögöt se fél.” Nehéz feladat előtt: „Van elég bajom; még féljek is?”

Barna Medve 769.

Légy nagyon megértő vele szemben. Semmiestre se várj gyors eredményt. Tégy róla, hogy a fiúk is türelmesek legyenek hozzá. Érttesd meg vele, hogy ő maga-magától is gyakorolja minél többet a bátorságát. Valahogy úgy parancsoljon magának, ha egyedül van a sötétben, mint ahogy akkor parancsol az ember magának, ha jéghideg patakba indul úszni. **92 év.**

Mit tegyek az összejöveteleiről elkésőkkel?

Egyszer késsik csak el a mi örsünk lustája. Nincs kedve többször hozzá. Nagy ára van az elkésésnek!

Minden örsi tagnak van egy papíroskorongja. Rajta a felírás: II. „Bagoly” örs összejövele (ez apró betűkkel köröskörül), középtű pedig egy hatalmas szám, amely az összejövetele kezdetét jelzi. Ez a korong papálicára van erősítve.

Ha a későjövő jelentkezett és nem megfelelően igazolta a késését, egyszerre felmutatjuk a jelzőkorongot. Egész oszlopig mindig, mindenki felmutatja, ha rá néz. Ha szólni akar, csak felmutatjuk. Soha, soha nem felejt el, mikor kezdődik az összejövetele. **Szilajka L.**

Iskolai szünidőben több, vagy kevesebb örsi munkát végezünk?

A cserkészmunka elsősorban a fiú szabadidejét kitöltő egészséges, Isten-elgondoltá fiús élet. — Amikor az ember nem alszik, mindig tesz valamit (legalább is gondolatban). Tehát ha sok a szabadideje, sok jót, hasznosat, szépet kell tennie: ez a fiús élet! Tehát minél kevesebb tennivalót ad a fiúnak a szülői ház, az iskola, a gazdaság, a műhely, a gyár, annál többet kell, hogy adjon neki a cserkészet: annál több legyen a cserkész munkája. Tehát: hajrá! a szünidőben még többet megy kirándulásra, összejöveteleire, még többet játszik az örsünk! **277-es év.**

Kérdések

Az egyik örsömbeli fiú tandíjmentességet és ösztöndíjat kért, pedig a családjának nagyon komoly, nagy jövedelme van. (Ez biztos.) — Figyelmeztethetem-e arra, hogy ez igazságtalanság?

Nem tudom, hogy mikor fogjak az örsöm tagjaival kezni. Csak akkor, amikor annak különös jelentősége van, vagy mindig, amikor szoktak? Szétosszuk-e az örsben a fiúnak a táborba érkező élelmiszeres csomagjait?

Pedig ez nemcsak illetlenség, hanem káros felületesség is lehet. Mert a nyálcsseppek útján könnyen megfertőzheti a beteg ember a másik embert. Különösen az influenzás, skarlátos, diftériás és orbáncos beteg nyála betegségek okozója.

A „folyékony” beszédéről tehát még akkor is le kell szoknunk, ha valami fejlődési rendellenesség miatt könnyebben beszélünk úgy, hogy a nyálunk kifirccsen a szánkából. Legjobb, ha a tükrök előtt gyakoroljuk a szép beszédet, amely a magyar embernek egyébként is sajátossága. Köhögni, tüszszenteni pedig csak zsebkendőnkbe szabad.

Tökéletes mentőcsónak

Mentőcsónakbaemelésnél a fudlokó a csónak éles pereme igen gyakran megsérti. Nemcsak a bört horzsolhatja le, hanem igen könnyen izomszakadást és bordatörést idézhet elő.

Az amerikai cserkészek az alábbi kis találmánnyal könnyítik meg a kiemelést.

A csónak hátulsó részére gördítő faszerveket készítenek. Két nagyjából félkör alakú deszkalap közé sima, lecsiszolt rudakat erősítenek. Még pedig úgy, hogy a rudak könnyedén forogjanak.

A faszerveket szélessége nagyjából meg egyezik a csónak hátulsó részének szélességével (tehát kb. 50 cm.). Minél szélesebb, annál jobb. A testnek kizárólag a rudakon szabad gördülnie. Tehát a legcélszerűbb megoldás

az, ha a forgórudak a perem fölé emelkednek. Így ugyanis még a szerkezet pereme (amit ajánlatos gömbölyűre leráspolyozni) sem okozhat horzsolást.

A szerkezet gyorsan felszerelhető kell hogy legyen.

Ne beszélj folyékonyan!

Nem is tudjuk, hogy beszéd, vagy tüszszentés közben mennyi sok apró finom nyálcszeptet köpünk ki! Ezek a cseppecskék sokszor nem láthatók, mint ahogyan a sok ezer porszemet sem látjuk a levegőben. De ha látni akarod, megláthatod őket! Megszámálhatatlan tömegben kergetőznek a porszemek a homályos szobába behulló fénycsóvában. Ugyanígy kísérlettel láthatóvá válik előtünk a freccsenve repülő nyálcsseppek útja is. Köhögi bele ilyen homályos szobába futó fénykévébe s szabad szemmel is sokat látsz. Hát még ha ügyesen le is fényképeznénk ezeket a nyálcsseppeket. Különösen a kemény mássalhangzók (p, t, k) kimondásánál repítünk számtalan nyálcsseptet a levegőbe, vagy esetleg szemben ülő társunk arcára, szájába!

ÜZEN AZ M. CS.

Lipták Sándor 836. Leveleden se keltezés, se postacím! Ha versedet figyelmes elolvasod, magad is belátod, hogy nem közölhető. Hemzsegnék benne a helyesírási és szerkezeti hibák. Előbb írjunk helyesen magyarul, azután próbálkozzunk verseléssel. — **Martonyik László 256.** Leveledre te sem írtál postacím! Amennyit megírtál a Nagyságos Fejedelmről, annyit minden magyar cserkésznek tudnia kell róla. — **Isépy Tamás 36.** Krasznahorkai cikketed egy-két jó fényképpel, esetleg rajzzal szívesen hoznám. Kár, hogy túlsok benne a poétikával foglalkozó, diákembernél érthető idézet. — **Szamos Gy.** Köszönet a versért, 2 sort közlünk: „Sok szegény gyerek hajléktalan, Segítsen, kinek otthona van.” A cserkészek bizonyára mind segíteni fognak. — **Kerekes Béla** közölte velünk címét, hogy tábori naplóját visszaküldhessük. — **O. J.** Jóska fiam, a leveleden nincs postacím! „Baja” talán mégsem elegendő! A versedért kettős barackot nyomok a fejedre. Az elsőt azért, mert majd minden sorban helyesírási hibát hagytlál. Illik ez a magyar cserkészhez? És illik-e verset írni az iskolát, tanulást nem szerető diákokról annak, aki híven akarja teljesíteni kötelességét, amellyel hazájának tartozik? A nemtanuló diák nem lehet cserkész! Mindkét vonalon alapos javulást kíván és a közelgő Szent György ünnepen egy kis lelkiismeretvizsgálatot ajánl szeretettel a Magyar Cserkész. U. i. Az „Elhagyott szerelem”-re nem találok szavakat. A Csibi kutyámra a 6. törvény mond ítéletet.

Mit itassunk mérgezettel?

A tankönyvekben többnyire a vízzel való hánytatás szerepel. Pedig bódító mérgezések esetében helyesebb volna tiszta víz helyett olyan keserűvíz itatása, amelybe előzetesen szénport is kevertünk. Erre azért van szükség, mert esetleg a beteg elalszik, mielőtt sikerült volna a meghánytatása. Erre való tekintettel mérgezéseknél a laikus elsősegélynyújtók által nyújtandó elsősegély kivételét a kopenhágai nemzetközi mentőkongresszuson a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület kiváló igazgatója, dr. Ruzswurm Rezső a következőképpen ajánlotta: „Minden nem maró mérgezéskor, ha eszméletlen a mérgezett, itassunk haladéknélkül 1 pohár keserűvízben, vagy ennek hiányában tiszta vízben jól elkevert 2 evőkanányi szénport. Erre azért van szükség, mert a hánytatás nem mindenkor sikerül és az eredménytelen hánytatási kísérletek alatt akadálytalanul szívódhatnak fel a mérgek, ha nincs a gyomorban aktív szén. Amikor a mérgezett a szénkeveréket megitta, hozzáfogunk a hánytatáshoz oly módon, hogy ujjunkkal, kanál nyelvvel, vagy más tárggyal a garat hátsó falát ingereljük. Akár sikerül a hánytatás, akár nem, 3-4 perc múlva újból két evőkanányi szénkeveréket adunk a mérgezettnek. Bódító mérgezéseknél különösen fontos az elsősegélynyújtás gyors üteme, mert különben elalszik a beteg, amikor aztán a laikus elsősegélynyújtónak nem áll többé módjában a mérgek eltávolítása, vagy megköttése. (Mentők Lapja.)

A közsürülés csödjé

Döme, mint az ős ezermestere, megtanított bennünket a pohárban való ollóelésítésre. Most én következnék, az ős mágusa. Mit tehettek?

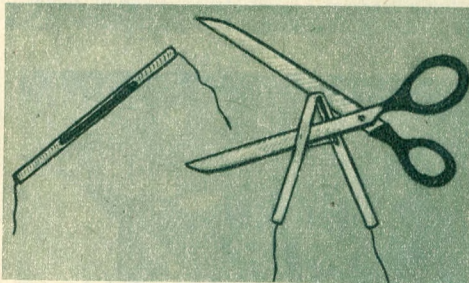
Nehéz, nagyon nehéz. Mert mit kezdjek egy olyan ollóval, amely még a Csubi sörteit is könnyedséggel metéli darabokra. Nem, nem is tudom, megtarthatom-e a mai bemutatót. Hopp, de mit látok! Egy szalmaszál a sarokban. Nagyszerű! Ha megengeditek, kiviszem egy pillanatára s lemosom...

Ugy, már itt is vagyok. Tessék, itt a szalma, Vékony kis cérnaszálat húztam keresztül rajta. Nem csalás...! Tessék, ide-oda lehet húzni a cérnát. Na most figyelem! Derékba töröm a szalmaszálat. Csubi, elő az ollóval, úgy, szépen vágd ketté.

Ime a kettévágott szalma! Na és a cérna...?

Teljesen ép és egészséges! Döme, úgy látszik, mégis csak csödbbejutottál az ollóelésítésre.

Csöpi mint eddig, most is elárulta a „trükköt”. A szalmaszál hátoldalán keskeny kis nyílást vág. Mikor félbetöri a szalmaszálat, a cérnaszálat kezével ügyesen megfeszíti. A cérna megfeszítve kihúzódik a nyílásból s így az ollóval csak az üres szalmaszál vágják át. A megfeszülve kihúzódó szál nem látszik.

Egy kézzel fogjuk a szalmaszálat, így a feszülő cérnaszál éppen ujjaink közé kerül. Egyszerű, de hatásos! Arra kell csak ügyelni, hogy a szalma felhasított oldalát a nézők ne láthassák.

Próba szerencse! Nem minden olló éles, még ha egyenesen a közsürüstől jönne is.

Az árvízkarosultak javára

„Erezze minden bajbajutott a megértő magyar szívek támogatását.”

(A Kormányzó Úr felhívásából.)

Budapest, 1940. május 3.

Árvízvédelmi országos kormánybiztos. Kedves Barátom!

Folyó évi április hó 19-én kelt és az árvízszűjtő lakosság megsegítése ügyében hozandó intézkedést nagybecsű leveledet köszönettel kézhez vettem.

Amikor a nemes elhatározásért, a felajánlott adományért és a segítségnyújtás egyéb módjaiért az árvízkarosultak Gazdái halálját és küszönetét köszönöm, arra kérek, hogy arról az illetékeseket is tájékoztassd méltósággal. A Magyar Cserkészlet valóban nagyértékben járul hozzá hajléktalanná vált magyar véreink könnyek felcsárártásához.

Szívveljesen üdvözlök tisztelt híved
/ Vitéz Somogyi Miklós a. r. /
Árvízvédelmi országos kormánybiztos.

Méltóságos Dr. Papp Antal úrnak, a Magyar Cserkészszövetség Országos elnöke. Budapest.

Május 1-i számunkban nyugtázott összeg	P 578.58
Újabb adományok:	
78. cs. cs.	P 2.—
378. cs. cs.	P 3.—
380. cs. cs.	P 10.80
719. cs. cs.	P 15.—

Összesen: P 609.38

Az április 15-i számban a Cserkészszövetség Központi Vezetőségének adományaként szereplő összeg a Szövetség tisztviselőkarának adományát is magában foglalja.

STOWASSER

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR

Budapest, II, Lánchíd ucca 5

Réz-, fafúvós és vonóhangszerek legolcsóbb beszerzési forrása. Magyarország egyedüli precíziós gépekkel felszerelt hangszergyára. Javítás — vétel — csere.

Új találmány elsüllyedt hajók kiemelésére

Most folynak a kísérletek olyan nagyteljesítményű fagyasztógéppel, amely a vízbe süllyesztve a gép körüli víztömeget hamarosan jéggé szilárdítja. Nemcsak rianások, jégpedések befagyasztását teszi lehetővé ez a találmány, hanem lehetőséget nyújt arra is, hogy az elsüllyedt hajókban és hajók körül lévő vizet jéggé szilárdítva a hajó a felszínre emelkedjék.

A helyes köhögés művészete

A köhögés tulajdonképpen reflexmozgás. Ennek ellenére nem a legélszerűbb.

„Az emberek helytelenül köhögnek”, állapította meg dr. H. Henrici. A köhögés előtt az ember rendszerint nyitott szájjal gyorsan és hevesen szívja be a levegőt. A köhögés célja viszont az, hogy a légutakba (torokba, hörgőkbe) került nyálkát vagy idegen testet eltávolítsa. A gyors belelegzés az eltávolítandó testet még mélyebbre süllyeszti, csúsztatja úgy, hogy a kiköhögés rendszerint már nem tudja elvégezni feladatát.

Ha ezzel szemben lassan és nyugodtan az orron keresztül szívjuk be a levegőt a tüdői sikerült bő levegőmennyiséggel megtölteni, úgy a gyors levegőkiszorítás, a köhögés célját éri.

Dr. H. Henricinek egyetlen egy köhögéssel ilyen módon sikerült egy olyan borsószemel kiköhögnie, amely már majdnem a tüdejébe került.

A helyes köhögési módszernek egy további előnye az, hogy az orron keresztül a tüdőbe került levegő már átmelegített és páras, így nem idéz elő köhögési ingeret.

Hogyan robban a gránát?

A háborús festők esetje úgy rögzíti a gránát robbanást, hogy a repeszdarabok rendszereltelenül szerteszét freccsennek a levegőben.

Ezzel szemben a repeszdarabok a mechanika törvényei szerint meghatározott rendszerben írják le pályájukat. A mechanika egyik törvénye az, hogy a test süllypontját minden körülmények között megtartja. A kilőtt vagy elhajított s felrobbant gránát süllypontja (a szerelrepülő repeszek összsüllypontja) továbbra is a gránát röppályáján mozog. Tehát — hacsak különös körülmények nem befolyásolják a robbanást — a repeszek arányosan repülnek szét. Nem fordulhat elő az, hogy az egyik oldalon sok nagy repesz süvít, a másik oldalon kevés, kicsi.

A Newton-féle törvény szerint s nem a festők elképzelése szerint repülnek szét a gránát-szilánkok.

A háború újabb találmánya: harcolás hanggal

A francia vezérkar foglalkozik azzal a találmánnyal, hogy hangerősítővel, illetve hangszórákkal saját tüzérségének hangerejét meglevesztés céljából növelje. Ugyanilyen módon repülőgépek motorzúgása is felerősíthető, utánozható. Elektromechanikai berendezéssel és hangszórákkal tüzérségi tűz vagy gépfegyvertűz hangját utánozhatják ott, ahol nincs is tüzérség vagy gépfegyver. 300 méter magasra felengedett, hangszórával felszerelt s cellofánburkolattal láthatatlanná tett sárkánnyal az a hanghatás érhető el, mintha bombázó repülőgépek közelednének. Egyetlen egy hangszórával felszerelt repülőgép is azt a hatást keltetheti, mintha egy egész repülőszázad közelednék.

Ilyen akusztikai meglevesztésre szolgál a csatakiállítás is.

Cserkészek!

KÖZELEDIK A MAGYAR KÖNYVNAP

Ismerjük meg értékeinket!

A FINN NÉP

ma a nemzeti életét, szabadságát féltő és védelmező emberiség rokonszenvének és méltó csodálatának középpontjában áll.

Finnország maroknyi népe megannyi hősként száll szembe a kultúraromboló, pusztító bolsevizmus halálos ítéletével, s vitézi tettek csodálatát halmozva, mutatta meg az igazi szabadság és hazaszeretet, a tisztesség és erkölcs minden ostromot kiálló, túlélő hatalmát.

Minden igaz magyar a jó testvér féltő aggodalmával tekint a közeli rokon, de számunkra mégis oly távoli, idegen nemzet felé, amelyet alig-alig ismerünk.

A Finnország birtokáért folytatott egyetlen küzdelem bámulatos harcosai hazájának, kultúrájának, lelki világának, ezernyi egyéni sajátosságának megismertetését szolgálja vitéz dr. Nagy István szerkesztésében és a Magyar-Finn Társaság kiadásában megjelenő

„FINNORSZÁG 1940”

című gyűjteményes munka.

A terjedelmes mű — a kérdés aktualitása nyomán felburjánzott, számos meglepetésvető célú, névtelen alkalmi szerzőnek kizárólag üzleti érdekű kiadványaival szemben — legkiválóbb államférfiaink, tudósaink és szakíróink munkáit öleli fel.

A mű szerzői és cikkrőli:

Dr. gróf Teleki Pál, m. kir. titkos tanácsos, m. kir. miniszterelnök; dr. Karafiát Jenő, m. kir. titkos tanácsos, Budapest Székesfőváros főpolgármestere; Tasnádi Nagy András, m. kir. titkos tanácsos, a képviselőház elnöke; dr. Nagy Emil, ny. miniszter, a Magyar-Finn Társaság elnöke; Thuróczy Zoltán evangélikus püspök; Jalsoviczky Károly ny. államtitkár; dr. Eysen Tibor miniszteri tanácsos; Csekey István egyetemi tanár; Kogutowicz Károly egyetemi tanár; Zsirai Miklós egyetemi tanár; Kodolányi János frő; dr. Bán Aladár m. kir. kormányfőtanácsos; Nemes Erdeős László százados, katonai frő; dr. Weörös Gyula, a helsinki magyar int. igazgatója; dr. vitéz Nagy Iván miniszteri osztálytanácsos, a Magyar-Finn Társaság alelnöke; dr. Gaskó Dezső orvos, a Magyar-Finn Társaság ügyvezető alelnöke; Kovács László tanár, a Néprajzi Múzeum tisztviselője; dr. Sztrilich Pál egyetemi tanárségéd, a Magyar Cserkész főszervezője; Misángyi Ottó.

A „Finnország 1940” számos képpel tarkított, yaskos kötete valóságos lexikona a ma legérdekesebb kérdésnek, amely nemcsak hasonlat nélkül álló szerzői együttesével, de ugyanúgy kiállítás tekintetében is fölülte áll minden eddig megjelent e tárgyú könyvnek.

A „Finnország 1940” a tudomány és irodalom minden barátjának, a finn-magyar testvériség minden ápolójának és a kérdés iránt érdeklődő minden kultúrembernek komoly, igaz értéket jelent.

A Magyar-Finn Társaság, amely az egyetlen hivatalos elismert finnbarát egyesület — s mint ilyen — egyedüli engedélyese a finnek javára indított gyűjtésnek, e munkát is a „Testvér a Testvéért” akció szolgálatába állította.

A mű — első kiadásként — csupán a megrendelés szerinti példányszámban jelenik meg.

Előfizetési ára fűzve: P 6.—

„ „ kötve: P 10.—

Cserkészek részére kedvezményes áron: P 5.—, ill. P 8.—

A megrendelőlapok és csekkek a közeljövőben eljutnak a parancsnok urakhoz. **Légy éber!!!** A könyvvel kapcsolatban komoly pályázat is a látóhatáron! Következő számunkban közöljük.

A lélek erősebb. „Ma annyi a szenvedés a világban: íme egy élet, amely jóformán másból sem állott, mint szenvedésből és mégis szép volt, alkotó volt, érdemes volt. Ma annyira hajlunk rá, hogy testi-lelki adottságainkkal mentegessük hibáinkat: íme egy lélek, akitől a természet mindent megtagadott, amit fizikumában, idegekben adhatott és mégsem tört le: mégis egész ember tudott lenni...” Ezekkel a szavakkal ajánlja Sik Sándor Harangi László kiadásra kerülő naplórészleteit előszavában.

A magyar Fehér Szarvas (Sachem O-mistai-po-kah) a schaghticoke indiánok törvényesen megválasztott törzsi alfőnöke, kinek indián könyve az ezidei könyvnap nagy meglepetése lesz.

Honpolgári, honvédelmi ismeretek

A Magyar Cserkészsövetség kiadásában most jelent meg ez a páratlanul érdekes tartalmú könyv. Gyönyörű színes képek, nagyszerű rajzok és ábrák díszítik.

A magyar ifjúság számára készült. Célja az, hogy összefoglalja a legfontosabb honpolgári és honvédelmi ismereteket. Írója: Szurmay Tibor vezérkari százados, munkatársai: Arady István, Demény (Kleinsel) Miklós, Nemere János és dr. Csicseri Ormos Zsigmond cserkésztörzstisztekkel együtt úttörő és hízagpótló munkát végzett.

Nincs Magyarországon még egy ehhez hasonló, a honpolgári és honvédelmi ismereteket ilyen érdekes és élvezetes formában felölelő munka.

A könyv vitéz Stagnagorai Solymossy Ulászló és vitéz Kisbarnaki Farkas Ferenc vezérkari ezredes urak irányelvi alapján készült és azt a honvédelmi miniszter úr rendeletével jóvá is hagyta.

Cserkészeknek és leventéknek egyaránt nélkülözhetetlen. A cserkészipróba anyagát tartalmazza.

Kerékpározók figyelmébe! A Bosch-dinamó alni acélmágnessel, 6 V 3 W teljesítményt ad. A mostani WMA típus megelőzően azonban kisebb teljesítményű 6 Voltos, sőt 4 Volt feszültségű Bosch-dinamók is forgalomba kerültek. Aki tehát meg akarja magát attól kímélni, hogy izzólámpája a túlfeszültségtől kiégjen, vagy esetleg gyengén világítson, az a kerékpárüzletben, égő vásárlásakor összehasonlítsa a dinamón lévő elektromos adatokat (pl. 6 V 3 W) az izzólámpa foglatán lévő felírásai.

talmazza, de minden sora a cserkészköteken túl az egész magyar ifjúsághoz szól.

A könyv fejezetei:

Nemzeti jelvények, imádságok és azoknak járó tisztelet. — Az ősi magyar katonaszmény. A hon- és nemzetvédelem lényege. — A cserkészet és leventéizmény katona eredete, nemzetvédelmi kötelességeink. — Katonai erények. — Katonai rendfokozatok. — Legfontosabb fegyverek és harcgepek lényege. — Fegyvernemek, szolgálati ágak. — Kémelhárítás. — Magyarország közigazgatási felosztása. A honvédség és közrendészeti szervek általános szervezete. — A honvédség belső élete. — A repülésről és légi erőkről. — A légi és gázhaborúról. — Honi légvédelem. — A honvédség nemzetvédelmi feladatai. A cserkészet bekapcsolódása a honvédség feladataiba. — A közkötelességek és az állampolgárok alapfogjai.

A könyv ára: 2.60 pengő. Kapható a könyvkereskedésekben és Cserkészboltban. Cserkészek, leventék, a könyv más formában nem pótolható értéket jelent.

Társasjáték a fontosabb térképjelek elsajátításához. A térképen felhalmozott jelanyagot megérteni csak az tudja jól, aki ismeri azokat a jeleket, módokat, amelyek segítségével a rejtélyesnek látszó jelzések ismertté, beszédessé válnak.

A m. kir. Honvéd Térképészeti Intézet most kiadott járőrjátéknak nevezett csinos kivitelű társasjátékot, melynek segítségével egyszerre többen is igazán játszva tanulhatják meg a legfontosabb térképjeleket éspedig úgy, hogy a jelnek térbeli valódi képét is szemlélheti. Ezzel a játékkal együtt a katonai járőr magatartásával is megismerkednek a játszók. Minthogy a játékosok harcászati helyzetben vannak, kénytelenek néhány csapatjelzést is elsajátítani. Mindezek mellett megismeri milyen a katona által künn a terepen jelentés céljából gyorsan elkészített tájképvázlat, miként kell azt helyesen és gyorsan térképvázlat aláalakítani, hogy jelentése jól felhasználható legyen.

A csinos, sokszínű, művészi kivitelű játék ára 2 pengő. Kapható: Kókai Lajos könyvkereskedésében, Budapest, IV, Kammermayer-utca 3.

Új földrajzi faliképek Magyarországról. Magyar városok, magyar tájak. Kókai Lajos kiadása.

A 20 képből álló sorozatban Budapest 5. Esztergom, Székesfehérvár, Debrecen, Kassa és Szeged 1—1 féltétele szerepel. Gyönyörű légifelvételek vannak Győr, Hévízfürdő és Szombathely városáról, meg a balatoni fennsíkrol. Cserkészotthonoknak különösen szép díszet lehetnek a tisztán földrajzi tájképek: a Balaton nyugati része a Badaacsonynyal, a Duna völgye Vésegrádnál, a fertőrákosi-kőbánya és a két igen jól sikerült kárpátaljai kép: a borkúti völgy és a Tutasók című. A képek nagysága 50x70 cm, a széles szegélyen szakszerű magyarázó szöveg van. Egy kép ára P 2.40, egy sorozat P 36.—, erős lemezre vonva képenként 2 pengővel drágább.

Megjelent a Kárpátalja új turistatérképe. Egy lapon megtaláljuk 1:200.000 méretben az egész Kárpátalját. Határok, tilosületek és a természetjárás szempontjából egyéb fontos részleteket külön feltüntették. Ára: 2.— P.

Tűbefűzés papír segítségével

Végy egy fehér papírt, vagy kartonlapot s hajtsd félbe az ábra szerint. Szúrd keresztül a hajtáson a varrótűt s húzd le annyira, hogy éppen csak a feje maradjon kint. A tű sötét nyílása a papír hátteréből élesen kitűnik s a cérnaszál a papírvályn keresztül átsétál a tű fokán.

SZINES FÉNYKÉPEZÉSHEZ:

Karat kisképfilmes gép... P 75.-

Agfacolor színesfilm 12 felvétel ki-
dolgozással... P 6.—

Opticus vetítógép... P 59.-

HIREK

A május 15-én lejáró „Cserkészek a szövetkezeti eszme szolgálatában” című pályázatot közzé kívánjuk június (VI. hó) 1-ig a Cserkészből meghosszabbította.

Maturavonat indul Olaszországba. Részleteket MEFHOSz Travel, Budapest, IX, Ferenc-körút 38. szám közöl.

A tatal kegyestantórendi gróf Esterházy Miklós gimnázium 146. sz. „Révai” cserkészcsapata 1940 május 5-én ünnepélyes fogadalmótélt tartott. Az avatóbeszédet Mrenna József gimnáziumi igazgató úr (Érsekújvár), a X. cserkészkerület elnöke mondta.

Külföldi hivatalunkban több külföldi levelezési cím áll rendelkezésre az érdeklődőknek. A levelezésre ajánlkozó külföldiek között (cserkészek, vezetők) vannak, akik különös érdeklődéssel viseltetnek a bélyeggyűjtés és fényképezés iránt. A levelezési címeket kérő budapesti és környéki cserkészek keressék fel személyesen a külföldi hivatalt (péntek d. u. 5—7), a vidékiek írásban jelenekhetnek, de mindkét esetben parancsnoki ajánlásra van szükség.

Cserkészek a rádió eszperantóelőadásában. A budapesti rádióban Baghy Gyulának a külföld részére tartott „Magyar tavasz” című eszperantónyelvű előadása keretében mint első hangkép, menetelő, éneklő cserkészcsapat jelképezte a tavaszt jelentő magyar ifjúságot, a magyar erőt és a magyar élni akarást.

A Foncière biztosítóintézet pályázati felhívását augusztus hó 1-ig meghosszabbította.

Az Eszperantó Kör a finnekért. A Cserkész Eszperantó Kör a Ker. Ligával együtt a pozsonyiúti egyház tanácstermében sikerült Finn-estét rendezett.

A Budapesti Cserkész Kör vizitelepén (Népsziget) levő kápolnában május hó folyamán minden vasárnap és ünnepnap d. e. fél 9 órakor, június hó 1-től pedig fél 7 és 9 órakor tartanak szent misét.

A Budapesti Cserkész Kör 60 férőhelyes csónakház és 25 öltözőfülke létesítését határozta el. A két épület május hó folyamán elkészül. Felhívjuk az öregcserkészeket és vezetőket, akik csónakhelyre, vagy öltözőfülkére igényt tartanak, ezt május 15-ig írásban címük és csapatuk megjelölésével — jelentsek a B. Cs. K. vezetőségének (Budapest, XIII, Népsziget). Ez ügyben érdeklődni a helyszínen és telefonon (29-52-56) is lehet. Aki a fenti időpontig igényét bejelenti és egyúttal a megszabott díjakat befizeti, annak a vezetőség 20% engedményt ad.

A Kormányzó úr Légrády Sándor iparművészek, a m. kir. állami nyomda tervezőrajzolójának a m. kir. posta által az utóbbi években kiadott levélbélyegek rajzainak művészies előkészítésével szerzett érdemeiért elismerését tudtul adta.

Külföldön történt, de nálunk se ártana. A Hitler Jugend vezetői önként lemondottak a dohányzásról, hogy e példa is hasson. Nálunk hányszor látunk őrsvetető „urakat” pöfkelni.

A budapesti VIII. cserkészkerület őrsvetetői tanfolyama véget ért. Az 1. sz. BKIE cs. cs. rendezte. A tanfolyamon kilenc csapatból 92 őrsvetető vett részt. Az őrsvetetői tanfolyam résztvevői április 14-én jól sikerült körzeti táborüzet rendeztek a németutcai polgári iskola tornatermében. A táborüzön Schrank Endre, az I. kerület ü. v. elnöke is megjelent. Az igazolványokat és a napló pályázat díjait Benzsay Gyula körzetparancsnok nyújtotta át a fiúknak.

A fenti csapatokból mintegy 150 cserkész és nagyszámú közönség vett részt a táborüzön. A bemutatott számok felejthetetlen élményt jelentettek minden ottlevő számára.

Különösen említésre méltók: A 12. csapat mókái, a 314. csapat kórusa, a 132. csapat nagyszerű szavalata, a 308. csapat tréfái, a József nádor csapat bohóca. Nagy tetszést arattak a tanfolyam hallgatói által előadott népdalok és népballadák. Az 1. sz. BKIE cs. cs. regősei a sapka, a kanász, a juhász és a

sprütáncot mutatták be és bábjátékkal arattak nagy sikert.

A tanfolyam és a táborüzön sikerét és hasznát az is fokozta, hogy a VIII. körzeti csapatok megismerték egymást és jó barátok lettek.

Az 5. sz. KEG. és a 160. sz. Mátyás király cserkészcsapat jelöltjei április utolsó vasárnapján tettek ünnepélyes cserkészfogadalmat. Az ünnepség szónoka Jandik József érseki tanácsos úr volt.

Az Országos Közegészségi Egyesület nagyszerűen sikerült balesetelleni ifjúsági rajzkiállítást rendezett. Az elemi- és középiskolai tanulóknak a baleseti veszélyekre és megelőzésükre felhívó rajzai kerültek bemutatásra. A megnyitó beszédet dr. Koszterstízt József, a Magyar Gyermektanulmányi Társaság elnöke tartotta.

Fényképezik a molekulákat. Az elektronmikroszkóp az élettan szolgálatában. Az új universal-elektron-mikroszkóp segítségével, amelyet két német kutató, Borries és E. Ruska szerkesztett és az ismert fizikus, Manfred von Ardenne tökéletesített, nemrég elkészültek a molekulákról a legelső felvételek. Olyasmi sikerült, amit a természettudomány sokáig lehetetlennek tartott: láthatóvá lettek az anyag legkisebb részecskéi. Manfred von Ardenne 75.000-szeres nagyítással fényképezte a hámocyanin-molekulákat, a fehérje legkisebb egységeit. Ilyen óriási nagyításra van szükség, a molekulák átmérője ugyanis mindössze 0.00002 mm. Ugyanezzel a mikroszkóppal a dohánymozoik és a paradicsommozaik vírusáról is készítették felvételeket, két, eddig láthatatlannak tartott kórokozóról. Rendkívül érdekesek a különféle baktériumokról készült felvételek. A hihetetlen nagyítás révén belső felépítésű részletei is feltárnak a kutatás előtt. Beigazolódott, hogy még a legapróbb véglénynek is van sajátosan külön élete. A német elektronmikroszkóp sok, eddig láthatatlannak vélt jelenség tüzetes ismertetésével valószínűleg felbecsülhetetlen értékű szolgálatot tesz még az élettani kutatásnak.

MEGJELENT!

Nagy 224 oldalas

NYÁRI ÁRJEGYZÉKÜNKET

készségesen, díjmentesen megküldjük!

KÉRJE!

Fotó—optika—amatőrmozi szaküzlet

Főüzlet:

Budapest, IV, Károly körút 28

Fiókok:

VI, Andrássy út 31, VII, Rákóczi út 80

(Amatőr-mozi szakoszt.)

Lovasrendőrök is ellenőrzik az állatvédelmi rendeletek megtartását Budapesten. A budapesti főkapitány rendeletére dr. Török János rendőrfőparancsnok napirancsot adott ki, hogy a lovasrendőr őriáratok is vizsgálják meg a lófogatokat, nem találnak-e rajtuk állatvédelmi tekintetben valami kifogást. A város különböző pontjain, de különösen a hídfőknél és a környékbeli falvakba vezető útvonalakon lelkiismeretesen ellenőrzik a lovakat és felszerelésüket, valamint a rakomány súlyát. Az utasítás értelmében elsősorban a tulajdonos felelős az állatok egészségi állapotáért és megterheléséért, a kocsiát csak akkor büntetik meg, ha ok nélkül kinezza az állatokat.

A szentgotthárdi állatvédő egyesület ápr. 7-én választmányi ülést tartott Kiss Elemér dr. nyug. főszolgabíró elnöke alatt. Előkészültek a közgyűlésre és elbírálták a pályázatra beérkezett műveket. A pályátétel volt: „Hogyan szolgáljam az állatvédelmet?”

A pozsonyi állatvédő egyesület Bátorffy Sándor bankigazgató vezetése alatt élénk működést fejt ki. A tagok száma már 862-re emelkedett. Összeköttetésben vannak a rokon egyesületekkel. Nyitrán Turcsék Ferenc főerdész állatvédelmi előadást tartott a vadászegyletben. E németországi állatvédő filmet előadják Pozsonyban. Több irányban lépéseket tesznek az ellen, hogy flóber- és szél-

puskákkal ne lövöldözzenek az erdőkben. Az árvíz-üldözte erdei vadakat védelmezték.

Nemzetközi állatsegélynyújtó szervezet felállítását kezdeményezte a Magyar Állatvédők Országos Egyesülete. E tárgyban emlékiratot intézett az egyesület Werth Henrik vezérkari főnökhöz, mert az intézmény elsősorban a sebesült és beteg hadilovák megmentését célozza. E célból nemzetközi kongresszust is terveznek Budapesten. A világháború alatt volt már egy ilyen intézmény és a Vöröskereszt mintájára Vöröscsillag nevet és jelvényt viselt. Ennek a szervezetnek Kékcseresznye volna a címe. Egy amerikai lapban jelent már meg közlemény a tervről, nálunk a Pest c. napilapban Szentiványi Jenő ismertette. Nem volna ennél kisebb jelentőségű hatósági állatmentő állomások létesítése, melyek minden időben és az ország minden részében, főleg pedig a nagy városokban elszállítanak és szakszerűen gyógykezelnek a szerencsétlenül járt és kimerült, beteg igavonó állatokat. Az állattenyésztési törvényjavaslat tárgyalásánál föltárják, hogy állatállományunk mint mennyiségileg, mint minőségileg hanyatlóban van. E bajok orvoslásához nagyban hozzájárulna az állatvédelem komoly állami fekarolása.

Itt a tavaszi! Talán sohasem okozott a kikelet akkora örömet, mint az idén a borzasztó kegyetlen tél után. A természet nagyon megtépázva került ki a dermesztő fagy, hatalmas, magas hó és a rákövetkező pusztító árvizek karmai közül. Annál nagyobb ápolást követel most állat és növény a természetbarátoktól és állatvédőktől. A tavaszi

A hű barát

állatvédelemnek is megvannak a maga feladatai.

Most hálálják meg a kedves madarak énekével a téli etetést, most raknak fészket és gondoskodnak családalapításról. Mi is segítünk nekik. Hagyjuk meg az ő búvó- és fészkelőhelyeiket. Sőt magunk is ültessünk bokrokat, fákat és azokon készítsünk oduk kiakasztása és nyeseje által jó madárotthonokat. Ha megérkeznek a fecskék, ne verjük le fészkeiket ereszkülni, hanem szegezzünk alája deszkát. Békét, boldogságot hoznak a házba, mert a jó szív hirdetői.

A költés idején ne engedjük macskákat a kertben kószálni és a fákra mászni. Ha télen befogadtatok meleg szobátokba dermedt madarat, most adjátok vissza szabadságát.

A kanárimadarak kalitkáját a napszak és időjárás szerint helyeztetek mindig alkalmas helyre és őriztetek meg a túlságos erős naptól és a léghuzattól. A ketrecek és ólak helyét is jól válasszátok meg, hogy verőfényt is, árnyékot is kapjanak állataink. A gazdasági udvarokba és kifutókba is ültessünk fákat, bokrokat.

Vessünk napraforgó- és törpetökmagot, így gondoskodjunk előre a téli madáreléséért.

Ne tartsunk láncban kutyt. Ha mégis tartunk, úgy legyen a lánc elég hosszú, ne sértsék a kutya nyakát, pontosan adjunk neki enni-inni és nyujtson olja oltalmat a nap tüző heve és a tavaszi viharok ellen.

Magyar kísérletezők a madárodok tökéletesítésére. Miotta Berlesch báró feltalálta a fatörzsből készített mesterséges fészkelő odut, ez a hasznos szerkezet már magyar földünkön is több újításon ment át. Legújabb dr. Korompai Viktor honvéd törzsszállatorvos kísérletezik a békéscsabai méntelep nagy kertjében és Gyula város két erdejében olyan odokkal, melyekbe a cinege ellenségei (a menyét, pele, veréb, nyaktekercs) nem tudnak behatolni. Először hosszú bádoggöveget tett az odu röplüka elé, azután fedeleit is alkalmazott a csőre úgy, hogy más állat nem tud a cső ferde hosszúkas nyílásához hozzáférni, csak az ügyes cinege. Ezt a ládikó-odut oldal felől üvegablakkal is ellátta, hogy az anyamadár lásson az oduban. Másik kísérlete egy bádoggal történik, melyen a röplükkon megfelelő luk van. E bádoglap szélesebb és jóval hosszabb, mint az odu. A lapelötétet meg kell hajlítani és az odura rászegezni úgy, hogy a nyílása a röplükra essék és a bádoglap onnan ívalakban hajoljon fölfelé a földel alatt és lefelé az odu fala mellett. Ez a csúszós bádoglap állatokat megakadályoz abban, hogy az odu nyílásához tudjanak kapaszkodni. E találmányokat dr. Korompai Viktor a soproni Természet és Állatvédelem legújabb számában ismerteti képekkel.

A MADARAK ÉS FÁK NAPJA *

Itt az ideje, hogy a madarak és fák napjára készüljünk, hogy minél szebben megünnepelelhessük a tavasz áldott pompájában és vidámságában. A mult tanévben is sikerült az örömmel. Sajnos azonban, olyan haladásról, mint az előbbi években, nem számolhatunk be. Ennek valószínűleg az az oka, hogy a közép- és középfokú iskolák már nem küldenek be jelentéseket, nyomtatott évvégi értesítőiknek pedig csak 20.6%-a érkezett be hozzánk. Így ezeknek alapján nem is lehet összefoglalást szerkeszteni. A jelentésekkel együtt apránként a jelenteni valók is elmaradottnak és ez visszahatással van az elemi iskolásokra is. Ha a tíz éven felüli tanulók nem védik az állatokat és növényeket, ez mindenesetre a tíz éven aluliakra is kihát.

Statisztikai kimutatásunk szerint 6841 elemi iskolánkból az 1938/9. tanévben 4643 (67.9%, tavaly 70%) tartotta meg a madarak és fák napját 589.744 tanulóval és 76.950 vendéggel; 2614 iskolában (38.2%, tavaly 37.8%) 226.090 tanuló tette le az Országos Ifjúsági Állatvédő Liga fogadalmát; 2875 iskolában helyeztek ki fészkelő odukat, 3012-ben állítottak madáretetőket, 3614-ben etették a madarakat és 3482 iskolában 171.138 tanuló 356.529 fát ültetett. Ezek az adatok körülbelül 1%-os visszaesést mutatnak, bár az ügyszeret az a jelentések szerint nem hanyatlott. Több lehetne a jelentés. A felekezeti iskolák még mindig nem küldenek be jelentéseket mindenütt.

Legjobb eredményeket a következő kir. tanfelügyelőségek mutatták föl: Baranya vármegye mind a négy tevékenységben (madarak és fák napja, az Országos Ifjúsági Állatvédő Liga fogadalmában, madárvédelem és faültetés); Csongrád vármegye három működési ágon, Bács-Bodrog-Szatmár-Ugocsa, Bereg, Vas és Zemplén vármegyék két irányban; Békés, Budapest, Csanád-Arad-Torontál, Esztergom, Fejér, Győr, Hajdu, Komárom, Nógrád, Sopron és Tolna

1—1 ágon értek el igen szép eredményt. A kiváló tanérek számára a minisztériumtól, a tanulók részére a kir. tanfelügyelőségektől kértünk elismerést és jutalmat.

A madárvédelem körébe tartozott: fészkelő odvak és etetők készítése, madáreléség termelése és gyűjtése, fészkekből kivett madarak gondozása, fészkekrablások megakadályozása, parittyák és madárfogó szerzőmök elkészítése, madárpusztító káros állatok pusztítása. A növényvédelmet szolgálta cserebogarak és férgék irtása. De az említett működési ágakon kívül másféle állatvédelemmel is foglalkoztak elemi iskoláink. Házállatokat gondoztak; ebben segítettek a felnőtteknek és kíméletes bánásmódról kérték őket. Galambokat, házinyulákat, baromfiakat tenyésztettek, néhol méhészkedtek és selyemhernyókat tenyésztettek. Igavonó állatok kinsását gátolták tapintatos közbelépésükkel. Kóbor, gazdátlan, beteg, sérült és fagyos állatokat gondoztak. Hasznos vadakat etettek, különösen őzeket, foglyokat, fácánokat. A házköri hasznos állatokat védelmezték, amint a deneyér, vakondok, sündiszó, bagoly, gyík.

Külön ifjúsági egyesületeket alakítottak Pest megyében.

A javaslatok nagyjából a fásítás nehézségeire vonatkoznak. Területük nincs, facsemetékert kérnek; azt kívánják, hogy az előjáróságok vonják bele a tanulókat a községi fák ültetésébe és gondozásába. Kívánják a Gyermeknapot és a Magyar Cserkész ingyenes vagy még olcsóbb osztogatását, állat- és növényvédelmi kiadványokat és előadásokat, ily tárgyú színdarabot és színes faliképeket. És kívánják az e téren kiváló tanítók és tanulók jutalmazását.

Reméljük, hogy az idei jelentések ismét haladásról fognak bizonyoságot tenni. Kérjük a madarak és fák napjának illő, ünnepléses megtartását.

* Állatvédelmi rész. Szerkesztő: Fodor Árpád.

Glóriások

(Hősök ünnepére)

Irtó: kékeddi Sántha János

Lenn valahol délen, két Isonzo partján, sok horpadt sírhalom, sok korhadt jakereszt, Fenn Volhyniában s szerzte a világban ezrével elszórva, ime, nézzük emezt...
„Itt nyugszik Nagy Péter, mellette meg Kiss Pál... Jánosok... Ferenczek...
Kis dombok, nagy dombok, névtelen gyászhalomok... tízezrek... százazrek...
A Fekvé Regiment porladó vilézi mind feszes vigyázzban... az Örök haptákban esendes pihennek...
...Csendes pihennek ékes sírkő alatt... s jeltelen gödörbe'...
Emberek! ... Ti élők!... Álmod ne zavarjunk...
Emlékezés földjén, Szent helyeken járunk. Katonastrok közt, hősi temetőbe'!”

Mert hős mind egy szál e strok lakója. S nem álom a Multnak szörnyű Viziója,
...mert e sok Nagy János... Kiss Péter, ha élne,
Pokolbeli rémről, doberdói éjéről, szuronycsatogásról...
szemrebbetés nélkül tűzberohanásról... mind erről mesélne.

De ez nem is mese! Itt rohannak! Látom! Piros vér ömlik el a rongyos dobtányon,
Hogy fujja a kürtös... Előre! Legények!... De szurony, puskacső feszül a mellének... Golyótepte nyílás... parányi kis ajtó...
Ép elég, hogy rajta kiszökjön a lélek...
Roham! Tűz! Aradat! S amerre elhalad Muzsikáló Halál csontujjai alatt
elpattan, megszakad sok-sok élet húrja.
Úgy fekszik az ember, mint a kalászleng... dús aratás után a földre borulva!
Zúg, bömböl az ágyú! Kartács tüze lobban! Ajk utolsó sóhajt! Szív utolsó dobban
S véres ronggyá gyúrva ömlik szerteséjjel a pirosító élet...
Amíg élt, neve volt... most az sincs szegénynek!

S amikor egy asszony kicsiny tanyaházban magzatát ringatva párfjávárón sóhajt:
„... Szerelmes Istenem!... tán hazajön öszre!...”
Ki tudja... tán éppén' akkor fektetik a párját katonapajzasi
frissen nyílt gödörbe... csöndes pihenőre... örök pihenőre!

Viharos éjeken éjjél kong az óra... Lidércek imbolygó, villogó tábora kél ki a
sírköböl és repül szerteszt...
'Pokol láncát járva üvöltő szélvésze' síró kacagással vijjogtak az éjbe'
„Mért e sok sírhalom?... Mért e gyász! Síralom!... Miért?... Miért?... Miért?...”

Örök igazsággal jelehetünk rája: „Vérbe gyökeredzik a Szabadság Fája!”
S azért az az ország, melynek szomjas földje issza a honjivért, fennmarad örökre!

Oh, hány drága élet hullt el, Hazám, érted? Szomjas-e még földed?...
Fogad el vér helyett a sok-sok kiontott... áldozatul ejtett özvegy s árva könnyet!

S ahova nem ér el könnypatak árja... hova nem hallik el ajkák zolozmája...
Kék Isonzo partján s fenn Volhyniába'...
Harsogd el olt vihar, hogy mi nem felejtünk... nem is feledhetünk!
Emléketek élő... érző koporsóba... szívünkbe temettük!
Szálljatok el, felhők zúgó szelek szárnyán...
Vírasszatok, örködjetek Holt Regiment álmán...
Jeltelen sírjukra májusi langy eső könnyharmatot hintsen...
Sírja el Északnak... Keletnek és Délnek...
Névtelen Szent Hősök!... Glóriás Vitézek!...
Haló portokban is... még az emléketek is áldja meg az Isten!...

Delejessége a legnagyobb, tartóssága felülmúlhatatlan. Ezzel készül a szép külsejű, amellest esőben, sárban, nagy és kis sebesség mellett is változatlanul fényerős, megbízható

BOSCH DINAMÓ

Tekintse meg a könnyű kivitelű és mégis 6 Volt 3 Watt teljesítményű WMA-típusokat

kerékpárkereskedőjénél

VILLÁMPÁLYÁZAT

A német katonák nem vezethetnek háborús naplót. Személyes élményeiről készült jegyzeteiket sem vihetik magukkal támadásnál, hanem azokat szálláshelyükön elzárva kell tartaniok.

Az ellenség a kezébe jutott háborús naplók-ból, levelezésekből igen gyakran fontos adatokat tud meg, ezért kell különös elővigyázatossággal kezelni minden sor írást.

Képek működnek mindenütt. Gyakran még a háterszágban folyó magánlevelezésből is megkaparintanak egy-egy esomót, hogy fontos adatokhoz jussanak.

Az angolok titkos kémiszolgálata az „Intelligence Service”, a franciáké a „Deuxième Bureau”.

A magyar törvények szerint a kémkedés (hűtlenség) büntetést követi el az is: „aki... tudomására jutó olyan titkokat, melyeknek nyilvánosságra hozása az állam érdekelt veszélyezteteti, illetéktelenül közöl, kifecsegl, avagy azokhoz a hozzáférhetőséget — akár gondatlanságból is — lehetővé teszi”.

Német hirdetés.
Felírása: Vigyázat, képek!
Légy óvatos a beszélgetésnél!

MIT KELL TUDNI NORVÉGIÁRÓL?

AZT HOGY:

területe kerekén 323.000 km², tehát valamivel kisebb, mint Nagymagyarország területe...
lakosainak száma 2.9 millió. Jóval kevesebb Berlin lakosságánál...
a lakosság halászatból és hajózásból él...
a világ egyik legmodernebb kereskedelmi flottája felett rendelkezik...
Norvégia főkinca a fa és a vasérc...

a norvégek híres bálnavadászok. A norvégek a világ bálnaszírttermelésének majdnem a felét szolgáltatják...
Vízíereje az első Európában...
a híres norvég szardiniát a kis „Harengula sprattus” nevű hering szolgáltatja. Van úgy, hogy 70.000 norvég halász is járja a tengert s zsákmányukat már feldolgozni sem tudják. A halak aprajával sokszor a háziállatokat etetik.

Tengeralattjárót játszottunk

Szombat délután volt és Csutka Miska úszott a boldogságban.

Ennek a boldogságnak többrendbeli oka volt. Először nem kellett tanulnia, másodszer, születésnapja lévén, négy legkedveltebb osztálytársát láthatta vendégül az oszonnaasztaluknál, harmadszor és nem utolsó sorban, a finom oszonnával a pocakjában éppen a legremekebb játékot készült indítványozni meghitt barátainak.

— Fiúk — szólalt meg ünnepélyesen, — most pedig valami remek játékhoz foghatnánk.

Pala Tóni lelkesedve mondta:

— Gyerünk focizni!

— Áhh — legyintett Miska, — ennél sokkal jobbat fundáltam ki. Olyat, amittől a fületek is kétfelé áll, ha meghalljátok.

A kövér Kovács még egy póttortát temetett magába és úgy kérdezte tele szájjal:

szek. No de nem kell sokat magyarázkodnom: kezdjük a játékot.

Kerekes máris rákapcsolt:

— En leszek a kapitány, légy te a főgépész.

— Fordítva, édes pupákom, fordítva — szólt Miska, — a hajóberendezést csak én ismerem teljesen.

— Hát az meg miből áll? — jelentkezett a kövér Kovács. — Konyha van?

— Lásd, erre ugyan nem gondoltam, de mindenesetre te leszel az élelmezési főfelügyelő. A bűvárhajó legfontosabb kelleké azonban nem a menázi, hanem a periszkóp.

Ezzel Csutka Miska, mint aki már gondosan elkészült erre a bűvárharcra, a pinceablak alá tolt egy hosszú szárral felnyúló, S alakú kályhacsövet úgy, hogy a cső felső nyílása kikukucskált a pincéből.

— Molnár Laci! Te leszel a megfigyelő tiszt. Gyere ide és nézz a periszkópba.

— Ücsém, eredj a csudába.

— Meee... — hangzott belülről egy bizonytalan hang.

— Nem mész innen?

— Meee...

A kapitány visszaszólt:

— Munióit előkészíteni. Ha a csövet elrántom, sózszakot oda az ablaknyílásra.

— Meee... — hangzott felülről, majd továbbilag egy ilyen hang: — phúú...

Az ellenség belefúj a csöbe.

Ebben a pillanatban a periszkópba kandikáló Miska parancsnok képe úgy tele lett korommal, mint egy krampusznak.

A bűvárnaszád személyzete egyszeribe nagy nevetésben tört ki, de egyben jólesően hallották a járdán elkopogó futó lépteiket: az ellenség mégis csak eliramlott...

Undi Imre

Az ellenség belefúj a csöbe

Molnár a cső alsó végéhez hajolt és izgatottan kiáltotta:

— Kilátok az utcára! Lábakat látok a járdán...

— Meghiszem azt! — húzta ki a mellét Csutka Miska, a kapitány. — A két könyökcsőbe tükröket illesztettem. Kerekes alparancsnok, milyen sebességgel haladunk?

— Tizenkét és fél másli — vágta ki Kerekes bizonytalanul.

— Talán csomót méltóztatik gondolni — szólt a kapitány. — Úgy van. Hát ez szép sebesség. Mindenesetre, ha ellenség jön, ezt a halom brikettet itten mint lövedéket nem kell sajnálnunk.

Kovács fujtatva lehajolt egy brikettért:

— Lehetek én a főtüzér?

— Hogyne, főtüzér úr. Az élelmezéssel ügyis kevés gondunk lesz, lévén itt a pincében, akarom mondani, a naszádban, mindössze néhány elvermelt leveszöldség...

— Vétkes gondatlanság — fancieskodott el Kovács. — Legalább néhány szalámis zsemlyét...

— Csendet és fegyelmet kérek — harsant fel a kapitány hangja.

A fiúk feszes vigyázzba merevedtek, majd Molnár kisvártatva jelentést tett:

— A járdán egy guggoló suszterinast látok, parancsnok úr!

Miska arca elkomorodott:

— Ez ellenség! Ha nem okvetlenül szükséges, ne vegyük fel a küzdelmet.

— Az ellenség belenéz a csöbe — adta az újabb hírt Molnár.

— No, majd segíték a baján — tolt a félre a parancsnok Molnárt és személyesen beleküldte a csöbe:

— Beféj már, Miska!

Es Miska beszélt:

— Ugyebár a háború titeket is érdekel?

— Mi az, hogy — jegyezte meg Kerekes.

— És mi a legérdekesebb a háborúban, a legizgalmasabb, a legnagyobb? A bűvárhajó-harcászat. Fiúk, bűvárhajósdit fogunk játszani...

— Hurrá!

— Remek! — zúgták a vendégek.

— Még pedig — fűzte hozzá Miska, — nem ám az asztalon, valami kis vacakkal, hanem igazi bűvárhajó életet fogunk élni. Gyertek utánam...

Az öt főnyi csapat megindult az ebédlőn, előszobán át ki a folyosóra. Miska ment elől és vezette az örömmámorban zsongó társaságot. Lekocogtak a lépcsőházon, sőt még a kapualjnál is lejjebb kaubarodtak.

Egy perc múlva lent voltak a pincében. Csutkáké fászkamrájában.

Miska most már bővebb magyarázatba fogott:

— Itt vagyunk. Ez a kamra a bűvárnaszád. Csaknem egészen sötét van, mint a tenger mélyén és éppolyan szűkiben vagyunk a helynek, mint az igazi tengeré-

TIZ PERC SZÜNET

Ismertetőjel

Egy eszmadia meszeli a házat, de előbb leveszi a cégtáblát. Kis fia egy darabig nézi, aztán ijedten megkérdezi: — Jedes apám, most hogyan találaink haza a malacok meg a Riska tehén?

*

Tanító: Mire való a szappan?

Mocskos Palkó: Azt én is szeretném tudni.

Lehetetlen

Orvos: Ajánlom magának, barátom, hogy mindig csak híg ételeket egyék. Rántott levest, híg jözeléket...

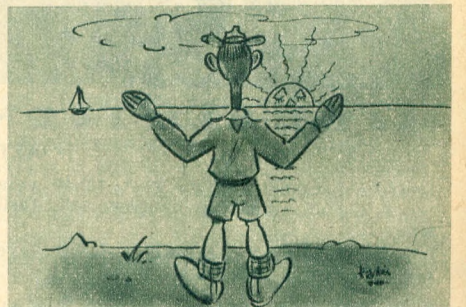
Mozgópótlás: Az lehetetlen, doktor ur!

Orvos: Miért?

Mozgópótlás: Mert kilölyög a tányérből!...

Szállodal inas lidércálma

— Jaj, azt álmodtam az éjszaka, hogy fekete krémmel tisztítottam egy pár sárga cipőt.

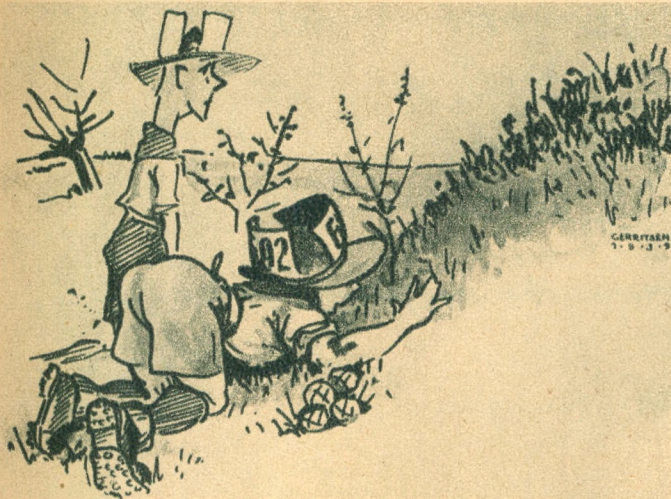
Lelkesedés

Buta Béla: De szép ez a naplemente! Elnézném reggelig!

Méla Béla ferde felfogásai

Kedves fiútestvéreim, a mai nevezetes napon igen érdekes élményt fogok agyatok televénytalajába hinteni, még pedig azt, hogy miben áll egy igazi, vérbeli cserkészjáték. Mert igenis, cserkészjátékot vívtunk a múlt napokban. Két napon át folyt a harc, de hogy hova folyt, nem tudom, mert mire vége lett, egészen elfolyt.

Elsősorban is úgy kezdődött, hogy már egy hónappal ezelőtt bejelentették, hogy a maharagudzsza megtámadta a prófeta szakállát és három szálat kitépelt belőle s ezért nagy háború lesz a környező völgyhátokon és hegyhajlatokban, azaz fordítva, hegyhajlatokban és völgyhátokon. Kaptunk sokféle levelet, elmondtak bennünket nagyszakállú hitehagyott bübtülvévének és azt kívánták, hogy a szentelt bivaly nyálja körül a jobbszemün-

ket. Erre mi nagyon megharagudtunk, hát még amikor ellopták a Cirmost. Zord elleneink rajtaütöttek mikor vacsorautáni gazemberségén törte a fejét és elszálltak vele, mint a dal, hegyen-völgyön át. A sok hurca-herce után kivonultunk a hadszíntérre. Hogy milyen a hadnak a színe, nem tudom, mert nem volt szabad érdeklődni. Elsősorban is adtak akkora számokat, hogy amikor fel kellett tenni a kalapunkra, olyanok voltunk benne, mint valami mityimatyikái példatár. Madzaggal jól oda is erősteltük, hogy a lélegzetünk bele ne akadjon és egy darabig tükön ülve járkáltunk ide-oda az iskola udvarán. Igen érdekes látvány lehetett, amikor ülve sétáltunk, de sebaj-vesebaj, mint a körmondás mondja, úgy szép az élet, ha zajlik, milyen lik? zajlik.

Egyszerre csak odajött egy szűrösszemű bácsi és azt mondta, hogy nagyörökök, most kössük föl a nyakkendőnket, mert kimegyünk előrsbe. Mi igen helyeseltünk, bár nem tudtuk, hogy mi az az előrs, eszik vagy isszák. Hát ki is mentünk. Mire elindultunk, repedt a szürkület. Igen helyesen mondtam ezt, mert ha a hajnal hasadhat, a szürkület is repedhet. Fel kellett mennünk egy igen meredek hegyre. Nagyon körülmé-

nyes volt, mert először beraktuk a vacsoránkat a bőrünk alatti tarisznyába és hiába mondja a bölcös, hogy has alkoss, gyarapíts, a mi hasunk nem alkotott és nem gyarapított, csak igen húzta lefelé a súlypontunkat a zenit és a radír irányába.

Az ellenség vagy két órányira lehetett, de mikor a hegyen jobblagtunk felfelé, a parnok úr mindig azt mondta, hogy no, gyerekek, kémlélődjünk egy kicsit. Kémlélődünk is, hason jekve, de nem láttunk semmit, mert a nagy hegy előttünk volt. Már egészen sötét volt, mikor felérkeztünk a hegy csigolyájára, akarom mondani gerincére. Akkor elindultunk jobbfelé, hogy leváltsuk az előző őrsöt. Igen nagy dolog volt felmenni a hegyre. Ha én nagy leszek, fel fogok találni egy olyant, amittől mindig akkor van a hegyen lefelé, amikor nekünk felfelé kell mennünk.

Szóval, mentünk előre. A Hentes nekiment egy fának és olyan szikrázott a szeme, hogy mindjárt fényjelzésnek látta. Mi csak mentünk előre, a Csumi úgy lógott ida-oda, mint kikaszott Jehérnemű a szélben, az Ébihalnak pedig a csontjai is zörögtek félelmében. Egyszer csak szembejött vagy öt, valaki. Mi mindjárt lefeküdtünk valami kellemesen csipős közegre, amiről csak pillanatokkal utóbb derült ki, hogy serdülo csalán, de akkor már kár lett volna üvölneni, mert úgyis jájl. Az ellenség pedig jött felénk. Amikor egészen közel ért, a Mercál rákiáltott, mire az ellenség beledül az őnnön dugójába. Sistergés nélkül bár, de kisdlt, hogy nem ellenfél forog jenn, hanem a másik őrs, amelyik véletlenül szembetalálkozott velünk.

A Doktorúrnak ekkor már lógott a feje, hun előre, hun meg hátra, mert a szám nagyon húzta. Már nem az én szám, hanem a játékszám. Végre megérkeztünk a helyünkre. Mindjárt nagy taktikai megbeszélést tartottunk, ami abban állt, hogy összebujunk egy fa alatt és a fogunk úgy csinált, hogy taktik, taktik. Végre megállapodtunk abban, hogy elindulunk ketten őrfjratba. A Pufi őrfjratba indult, a többiek pedig leterítették a pokrócukat és őrfjratba indultak. Fekvetbe nem lehetett, mert rövid volt a pokróc.

Amikor hun bal-, hun pedig jobblagtunk, véletlenül ráléptünk valakinek a fejére, amittől az illető nyűszíteni kezdett. Rá is világlítottam a lámpámmal, de amikor megláttam, hogy ellenséges színű száma van, úgy megijedtem, hogy a kezemben tartott lapda helyett a lámpát vágtam a fejéhez. Egészen szép elsőtöltési gyakorlat volt, mert a lámpám minden kén és foszfor nélkül elaludt, és éppen, hogy nem hortyogott. Az ellenség előbb csapongott egy kicsit a tengelye körül, majd elshunt a sötét éjszakába, mint a denevér. Én sodorván, de a Pufi nem ereszt, így nem lehetett elmondani, hogy csapong a denevér az ereszt sodorván.

Végre leváltottak bennünket és hazameneltünk egy kicsit aludni. De nem lett belőle alvás, mert rémhíreket hallottunk és egész éjszaka hun főlzaladtunk a hegyre, hun meg le, olyanok voltunk, mint egy megbolondult hőmérnökben a higany. Egyszer azután mégis lefeküdtünk. Most azonban, míg alszom, elmondom, hogy mik a hadijáték szabályai.

Ja igaz, a Szerkesztő bácsi azt mondta, hogy rövid legyek. A hadijáték szabályait majd akkor mondom el, ha felébredtem. Most jön a vers a köszörűs koltó, akarom mondani, korszorús koltó szerint:

Éjszaka van, minden alszik, még a hal is horkol,
Én is elhallgatok, mert a Szerkesztő letorkol.

— Zsofka —

PÁLYÁZATI FELHIVÁS

A „Magyar Cserkész” december 15-i és január 1-i számaiban folytatólagos cikk jelent meg: „Mit kell tudni a cserkésznek a biztosításról”. A cikkeket kapcsolatban az 1864-ben, tehát 75 esztendővel ezelőtt alakult színmagyar biztosítótársaság Foncière Általános Biztosító Intézet a következő pályázatot hirdeti meg:

A cserkészek nemzetfelvilágosító munkájában milyen eszközöket és utakat tartanak megfelelőnek arra, hogy ezen feladatuknak biztosítási vonatkozásban a legeredményesebben megfelelhessenek?

A fenti kérdésre beérkezett válaszokat érdemeik szerint osztályozza és azoknak jutalmazásáért 20 pályadíjat tűz ki: 1 drb első díj 50.— pengő, 4 drb második díj á 20.— P = 80.— pengő, 5 drb harmadik díj á 10.— P = 50.— pengő, 10 drb negyedik díj á 5.— P = 50.— pengő.

A pályázaton csak a „Magyar Cserkész” előfizetői vehetnek részt. A pályázatokat 1940 augusztus 1-ig (meghosszabbított pályázati idő) a Foncière Általános Biztosító Intézet titkárságához, Budapest, V, Sas utca 10 sz., „Jó munka” jellegre kell beküldeni.

A Magyar Cserkészszövetség hivatalos lapja. Kiadja a Magyar Cserkészszövetség. A szerkesztésért és a kiadásért Kosch Béla dr felel. Előfizetési ára egy évre 3 pengő (egy összegben küldendő be!). Vállalatoknak, jogi személyeknek egy évre 25 pengő. Egyes szám ára 30 fillér. A postatakarékpénztári csekk száma: 31.428. A szerkesztőség és kiadóhivatal címe: Budapest, V, Nagy-Sándor utca 6. Cserkészház; telefonszáma: 116—726.

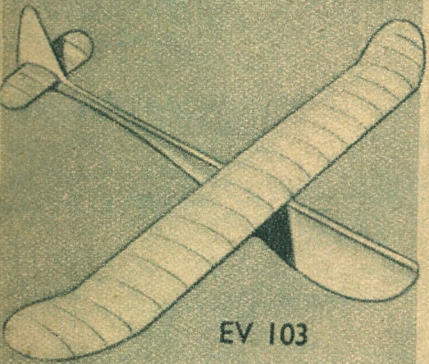
Készült a könyvnyomtatás feltalálásának 500. esztendejében.

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat R.-T. mélynyomó körforgógépein, Budapest, VII, Dohány utca 12

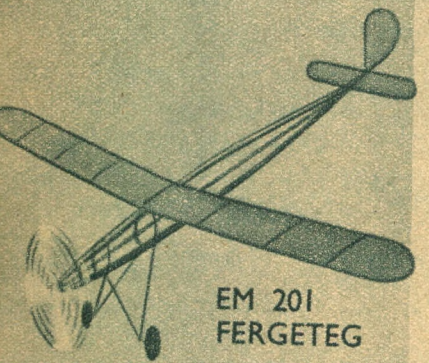
Melyiket

EV 102

EV 103

EM 201
FERGETEG

AM 100
SZITAKÖTŐ

KÉSZ VITORLÁZÓ MODELLEK

- F. V. 2. „Szellő”, kb. 600 mm fesztávú félprofilos termikgép, teljesen készen, selyembevonással P 4.—
Teljes terveiraja P 1.—
Teljes anyagkészlete, csomagolva P 2.20
- F. V. 3. „Pille”, kb. 600 mm hosszú, lapos törzssel, 1200 mm fesztávúval, profilozott szárnyal, teljesen készen papírbevonással P 6.—
selyem, illetőleg batizsbevonással P 8.—
teljes terveiraja P 1.20
teljes anyagkészlete, papírbevonáshoz számítva, csomagolva P 4.—
- Cs. B. V. jelű, nagyteljesítményű modell, 900 mm hosszú, lapos törzssel, 1400 mm hosszú profilozott szárnyal, illetőleg batizs szárnyal, teljesen készen P 13.—

GUMIMOTOROS MODELLEK

- Cs. B. B. jelű, 420 mm hosszú bottörzssel, 400 mm hosszú selyem-, illetőleg batizs szárnyal, teljesen készen P 3.80
- Cs. B. C. jelű, 750 mm hosszú bottörzssel, 600 mm hosszú selyem-, illetőleg batizs szárnyal, teljesen készen P 6.80

Kész modellek csomagolási költségét a nagyságtól függően esetenként állapítjuk meg!

MODELL-TERVEK ÉS HOZZÁVALÓ ANYAGKÉSZLETEK

- E. V. 102 vitorlázó modell, 1200 mm fesztávú, terveiraja, műszaki leírással P —.80
Teljes anyagkészlet (félkészáru) csomagolva P 3.—
- E. V. 103 vitorlázó modell, 1400 mm fesztávú, terveiraja, műszaki leírással P —.80
Teljes anyagkészlet (félkészáru) csomagolva P 4.—
- E. S. 051 siklómodell, 600 mm fesztávú, terveiraja, műszaki leírással P —.50
Teljes anyagkészlet csomagolva P 1.50
- E. M. 201 „Fergeteg”, gumimotoros modell, 700 mm fesztávú, terveiraja, műszaki leírással ... P —.50
Teljes anyagkészlet (félkészáru), csomagolva P 3.96
- A. M. 100 „Szitakötő”, gumimotoros modell, 390 mm fesztávú, terveiraja, műszaki leírással ... P —.50
Teljes anyagkészlet, csomagolva P 1.50
- H. E. M. 1400 gumimotoros modell, 1400 mm fesztávú, terveiraja, műszaki leírással ... P 1.30
Teljes anyagkészlet (félkészáru), csomagolva P 12.80

MODELL-ALKATRÉSZEK — NYERSANYAGOK

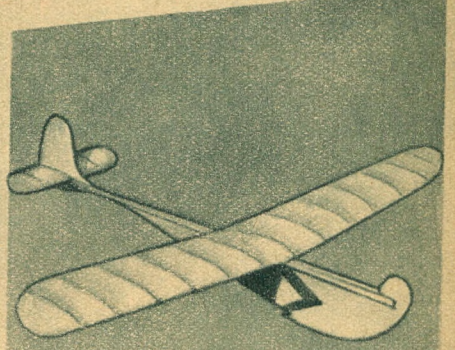
Légesavar, fából	10	12	14	16	18	20	22	cm-es
P	—0.60	—0.72	—0.84	—0.96	1.08	1.20	1.32	
Bambusz nád-tonkinnád, hasított, 1 m hosszú	P —.10							
Fenyőlecek, 1 m hosszú, 2×2, 2×3, 3×5 mm vastag	P —.06							
5×5, 5×8, 10×10 mm vastag	P —.10							
Acélhuzal, méterenként, 0,5 mm-es	P —.10, 0,8 mm-es							
P	—0.12, 1 mm-es P —.14							
Alumíniumhuzal, méterenként, 0,5 mm-es	P —.20,							
0,8 mm-es	P —.24, 1 mm-es P —.30							
Gumihorog	P —.04							
Gumihorog, menettel, anyával	P —.40							
Gyöngy, darabonként, fából vagy üvegből	P —.01							
Gumi, méterenként, 1 mm-es	P —.05							
1 1/2 mm-es	P —.07							
Kerekek, fából, természetes színben, darabja, 30 mm-es	P —.10, 40 mm-es P —.14, 50 mm-es							
	P —.16							
Fémfől, 30 mm-es	P —.35, 40 mm-es P —.40							
Réteges lemez, 1—1 1/2—2 mm vastagságban, dm ²	P —.10							
3 mm vastag, dm ²	P —.06							
Serét (vitorlázó modell nehezékek), 10 dg	P —.25							
Hideg enyv, 10 dkg, zacskóban	P —.20							
Lencsérna, méterenként	P —.02							
Bevonópapír, lvenként	P —.24							
Célnázott bevonópapír, méterenként	P 1.20							
Bevonóbatizs, 70 cm széles, méterenként	P 2.20							
Alumíniumlemez, 0,5—1 mm-es, dm ² -ként	P —.45							

MINDEN SPORT
Cserkészbolt

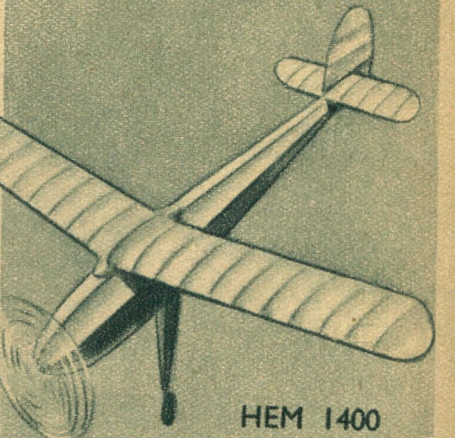
KÖZPONT ÉS POSTAOSZTÁLY:

BUDAPEST, V, NAGY-SÁNDOR UTCA 6. (Cserkészház)
FŐÜZLETEK: BUDAPEST, VIII, RÁKÓCZI UT 67. (Keletinél)
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF UT 26.
SOPRON, DEÁK TÉR 18.

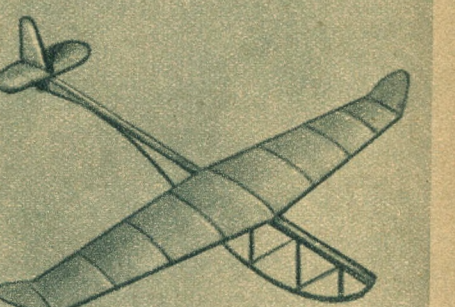
Szeressem?

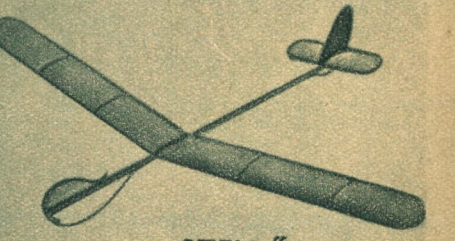
PILLE

HEM 1400

ES 051

SZELLŐ

Koppány Gy